

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Биологија са хуманом генетиком			
Наставник/наставници: Др Гордана Богдановић, проф.с.с., Сци Тијана Милановић, предавач			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>Стицање знања о организацији прокариотских и еукариотских ћелија; ћелијској мембрани и транспорту кроз мембрану ћелије; органелама као функционалним системима ћелије, цитоскелету; процесима репродукције молекула у ћелији; митотичкој и мејотичкој деоби ћелија; процесима сперматогенезе и оогенезе; ембрионалног развића сисара и са теоријским и практичним вештинама из области хумане генетике.</p>			
Исход предмета			
<p>По завршетку наставе од студента се очекује да усвоји основна знања о архитектури ћелије; структурним и функционалним карактеристикама ћелијске мембране; специфичним функцијама органела; сложености цитоскелетне организације; животном циклусу ћелије; репродукцији ћелије; односно репродукцији организама; као и процесу оплођења и ембрионалног развића сисара. Студент треба да буде оспособљен да: влада знањем о структури нуклеинских киселина и о процесима репликације; транскрипције и транслокације; разуме основне принципе наслеђивања и да та знања примени у анализи наслеђивања генетичких болести код човека; влада знањем о најчешћим хромозомским и структурним аберацијама; влада знањем о најчешћим моногенским обољењима код хуманих популација; разуме основе популационе генетике; стечена знања из хумане генетике примени у разумевању других биомедицинских предмета на студијама.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Увод у ћелију; Хемијски састав ћелије; Типови ћелијске организације; Разлике између прокариотских и еукариотских ћелија; Организација ћелије еукариота; Биолошке мембране; Једро; Цитоплазма; Грађа и функција ћелијских органела; Транспортне функције плазма мембране (пасиван и активан транспорт); Ендоцитоза и Егзоцитоза; Репродукција вируса; Репродукција бактериофага; Репродукција ћелије прокариотске и еукариотске (Митоза и Мејоза); Полна репродукција организама; Гаметогенеза; Сперматогенеза сисара; Оогенеза сисара; Оплођење сисара; Ембрионално развиће сисара.</p> <p>Основни принципи хумане генетике; Организација хуманог генома, једарни и митохондријални геном; Хромозоми, организација хроматина; Кариотип; Нуклеинске киселине (ДНК и РНК); Репликација ДНК; Типови аберација хромозома; Полиплоидије; Анеуплоидије; Структурне хромозомске аберације; Инверзије; Транскрипције; Транслокације; Хромозомопатије; Репарација оштећених молекула ДНК; Механизми поправака ДНК; Поправка за време репликације; Пострепликативна поправка; Принципи наслеђивања; Менделова правила; Типови укрштања (монхбридно и дихибридно укрштање); Полигенско наслеђивање; Везано наслеђивање; Наслеђивање пола и полно-везаних особина; Методе у хуманој генетици.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Грађа и организација прокариотске и еукариотске ћелије; Грађа и функција ћелијских органела; Микроскопирање, прокариотске и еукариотске ћелије; Ћелијске деобе (Митоза и Мејоза); Једро, хроматин, хромозоми, кариотип; Хромозомске и структурне аберације; Барово тело; Основни принципи наслеђивања (монохбридно и дихибридно укрштање) - задаци; Имуногенетика крвних група човека - задаци; Наслеђивање под утицајем пола - задаци; Основни принципи популационе генетике, Харди-Вајнбергово правило - задаци.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ж. Станковић, Ј. Живанов-Чурлис, С. Најман, „Биологија са хуманом генетиком (основи цитологије, генетике и ембриологије)“, Медицински факултет, Институт за биологију са хуманом генетиком, Ниш, 2001. 2. П. Васиљевић, С. Најман, „Биологија ћелије - Практикум са радном свеском“, Природно-математички факултет, Департаман за биологију и екологију, Универзитет у Нишу, Ниш, 2017. 3. В. Цветковић, „Практикум и збирка задатака са радном свеском из Генетике“, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу, Ниш, 2021. 			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Биологија са хуманом генетиком - вежбе групне и појединачне.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска физика			
Наставник/наставници: Мр Ивана Круљ, предавач, Др Наташа Нешић, виши предавач			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Усвајање основних појмова и разумевање закона различитих области физике ради омогућавања усвајања садржаја одређених стручних и стручно-апликативних предмета како у погледу разумевања функционисања људског организма тако и у погледу примене апаратура у дијагностичким и терапијским процедурама.			
Исход предмета			
Студент је овладао физичким терминима, фундаменталним биофизичким појмовима и може успешно да повезује садржаје сручних и стручно-апликативних предмета. Студент разуме физичке појаве у клиничким предметима и клиничкој пракси и уме да примени знања у медицинској инструментизацији.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Биомеханика локомоторног система човека. Биомеханика кардиоваскуларног система. Термодинамика људског организма. Транспортни процеси у људском организму. Биоелектрични процеси у људском организму. Једносмерна и наизменична електрична струја. Магнетизам. Биоакустика. Бука и заштита од буке. Спектар електромагнетног зрачења. Светлост – физика ока и виђења. Ласери – основи функционисања и примена у медицини. Рендгенско зрачење. Основи нуклеарне физике. Интеракција јонизујућег зрачења са супстанцом; Методе заштите од дејства радиоактивног зрачења.			
Практична настава			
Физичке величине и јединице; Обрада резултата мерења. Хуков закон. Кретање флуида. Одређивање специфичних топлотних капацитета; Једначина топлотног баланса. Електрично поље. Магнетно поље. Електрична струја. Звук и ултразвук. Електромагнетни таласи. Закони одбијања светлости. Закони преламања светлости. Рендгенски зраци. Природна радиоактивност. Нуклеарне реакције. Дозиметрија			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Слободанка Станковић: Физика људског организма, Природно- математички факултет, Департман за физику, Нови Сад, 2006 2. Simonović, Jelena & Vuković, Jovan & Ristanovic, Dusan & Radovanović, Radoslav & Popov, Danica. Biofizika u medicine, Medicinska knjiga, Medicinske komunikacije, Beograd, 1996 3. https://www.sciencedirect.com/ 			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Дијалoшка; илустрaтивнa и демонстрационa.			
Активно учење; анализа примерa из свакодневнoг живoнох и раднoг окружења; посматрање и мерење у дигитално симулираним моделимa и физичким појавамa; израда рачунских задатакa.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	10		
колоквијум–и	25+25		
семинар–и	/		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска хемија			
Наставник/наставници: Др Љиљана Ђорђевић, проф.с.с., Др Лидија Стаменковић, проф.с.с.			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>СТИЦАЊЕ основних знања из хемије неопходних за савладавање градива у оквиру других предмета и лакше разумевање метаболичких процеса. Теоријска и практична настава посвећена је стицању знања неопходних за разумевање структура и особина једноставних и сложених молекула, стицању знања неопходних за разумевање реакција неорганских и органских једињења које су од суштинског значаја за одвијање процеса у биолошким системима и да се омогући лакше разумевање хемијских законитости и механизма хемијских реакција који су основа за разумевање процеса у ћелијама.</p>			
Исход предмета			
<p>Након успешно савладаног градива од студента се очекује да је у стању да дефинише основне концепте Медицинске хемије, примени стечено знање на изучавање биохемијских реакција и метаболичких процеса, дефинише основне групе неорганских и органских једињења неопходних за одвијање процеса у ћелијама, разуме структуре једноставних и сложених молекула, као и хемијске реакције и интеракције ових молекула у ћелијама.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Увод у Медицинску хемију, основни хемијски закони, ПСЕ, хемијске везе (јонска и ковалентна). Координативно-ковалентна веза, Ван дер Валсове силе, Лондонове силе, водонична веза, структура и особине воде. Врсте неорганских једињења (оксиди, хидриди, киселине, базе, амфотерни електролити), соли. Електролитичка дисоцијација, Аренијусова, протолитичка и Луисова теорија киселина и база. Раствори, изражавање концентрације раствора. Хемијска равнотежа у раствору слабих електролита, енергија активације, константа равнотеже, Ле Шетелјеов принцип, јаки и слаби електролити. Дисоцијација воде, јонски производ воде, рН, пуфери, колигативне особине раствора. Оксидоредукција, оксидоредукције у биолошким системима. Хемијска термодинамика, хемијска кинетика. Увод у органску хемију, угљоводоници. Халогени деривати угљоводоника. Органска једињења кисеоника, органска једињења азота. Карбонилна једињења, карбоксилне киселине. Угљени хидрати, аминокиселине, протеини, нуклеинске киселине. Липиди, терпени, витамини, стероиди, хормони, алкалоиди.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Безбедност у хемијској лабораторији. Посуђе, прибор, апаратуре и основне операције у експерименталном раду. Припрема раствора одређене концентрације, рачунски задаци. Волуметрија, одређивање концентрације HCl и NaOH титрацијом. Електролити у биолошким системима, ацидо-базна равнотежа, пуфери, припрема пуфера, рачунски задаци. Одређивање рН вредности раствора, рачунски задаци. Оксидоредукција, рачунски задаци. Основне методе издвајања и пречишћавања органских супстанци (екстракција, сублимација, дестилација, филтрација, прекристализација). Реакције биолошки важних функционалних група (хидроксилна, карбонилна, карбоксилна). Реакције на угљене хидрате, хидролиза скроба. Доказне реакције на протеине. Реакције на масне киселине и липиде, екстракција холестерола. Инструменталне аналитичке технике, масена спектрометрија, гасна хроматографија, течна хроматографија, HPLC.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Арсенијевић С, Општа и неорганска хемија, Народна књига, Београд, 1994. 2. Поповић М, Ђорђевић Љ, Општа и неорганска хемија, Висока школа примењених струковних студија, Врање, 2011. 3. К.Р.С. Volhard, N.E. Šore, Органска хемија, 4. издање, Data Status, Beograd 2004. 4. Поповић М, Ђорђевић Љ, Органска хемија, Висока школа примењених струковних студија, Врање, 2011. 5. Петровић С, Мијин Д, Стојановић Н, Хемија природних органских једињења, ТМФ, Београд, 2005. 6. Вујовић З, Караџић И, Гобчевић К, Вујић В, Стојановић К, Крстић Д, Одабрана поглавља из Хемије за студенте медицинског факултета, Београд, електронско издање, 2016. 7. Поповић М, Ђорђевић Љ, Збирка решених задатака из опште хемије, Висока школа примењених струковних студија, Врање, 2011. 			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава, практична настава, консултације.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Микробиологија са имунологијом			
Наставник/наставници: Др Љубиша Михајловић, проф.с.с., Др Срђан Тасић, проф.с.с.			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>Стицање знања о основним појмовима о грађи и физиологији микроорганизама (вируса, бактерија, паразита и гљива) и њиховој дијагностици. Студенти треба да стекну знања о основним појмовима о имунологији, међусобној зависности хуморалног и целуларног имунитета и значају у лабораторијској примени.</p>			
Исход предмета			
<p>Знање стечено током наставе омогућиће студенту познавање значаја микробиологије и имунологије, те разумевање утицаја микроорганизама на људско здравље и појаву болести; примену принципа асепсе и антисепсе у раду; спецификацију (антибиограм) и рационализацију употребе антибиотика и хемиотерапеутика у лечењу због могућности развоја мултирезистентних сојева; Разумевање функције имунског система, значај вакцино- и серопротекције; Упознавање са радом у микробиолошкој и имунолошкој лабораторији.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Увод у микробиологију; Таксономија бактерија; Функционална анатомија бактерија; Облици, протопласти и сферопласти; Физиологија бактерија (услови за раст и размножавање бактерија <i>in vitro</i>); Метаболизам бактерија; Бактеријска генетика; Стерилизација и дезинфекција; Имунитет, антигени и антители; Антимикробни лекови и резистенција; Патогеност и вируленција микроорганизама; Бактерије значајне у медицини: стафилококе, стрептококе, пнеумококе, најсерије, микобактерије, спиралне бактерије, хламидије, рикетије; Опште карактеристике вируса; Вируси значајни у медицини; Паразити значајни у медицини; Гљиве значајне у медицини.</p> <p>Увод у имунски систем; Урођена имуност; Преузимање антигена и презентација антигена лимфоцитима; Препознавање антигена у стеченој имуности; Целуларна имуност; Ефекторски механизми целуларне имуности; Хуморални имунски одговор; Ефекторски механизми хуморалне имуности; Имунолошка толеранција и аутоимуност; Имунолошки одговор против тумора и трансплантата; Преосетљивост; Конгениталне и стечене имунодефицијенције.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Општа бактериологија; Основне технике у микробиолошкој дијагностици; Бојење бактерија; Узимање и слање материјала на бактериолошки преглед; Идентификација бактерија; Антибиограм; Специјална бактериологија; Лабораторијска дијагноза вирусних обољења; Медицинска протозоологија; Медицинска хелминтологија, Медицинска микологија.</p> <p>Имунолошки лабораторијски методи; Имуноаглутинација; Имунопреципитација; Имунотестови са обележеним антигеном или антителима, Антиген-антитело реакције зависне од комплемента, Лабораторијски методи испитивања хелија имунског система; Технике молекуларне биологије.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. М. Швабић-Влаховић, „Медицинска бактериологија – општа бактериологија, специјална бактериологија”, Савремена администрација А.Д, Београд, 2008. 2. А. К. Abbas, А. Н. Lichtman, S. Pillai, „Основна имунологија”, Šesto izdanje, Data Status, Novi Beograd, 2019. 3. Уредник Т. Јовановић, „Практикум из микробиологије и имунологије”, Катедра за микробиологију и имунологију, Савремена администрација А.Д., Београд, 2000. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Лабораторијске вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Анатомија и физиологија			
Наставник/наставници: Прим. мр сци. др Марина Рашић Поповић, спец. интерне медицине, Др Срђан Денчић, проф.с.с.			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ГРАЂИ И ФУНКЦИОНАЛНИМ ПРОЦЕСИМА У ОРГАНИЗМУ, ЊИХОВОЈ МЕЂУСОБНОЈ ЗАВИСНОСТИ И ЗАВИСНОСТИ ОД СПОЉАШЊИХ ФАКТОРА, КАО И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ОРГАНИЗМА КАО ЦЕЛИНЕ У НОРМАЛНИМ УСЛОВИМА.			
Исход предмета			
СТЕЧЕНА ЗНАЊА ИЗ АНАТОМИЈЕ И ФИЗИОЛОГИЈЕ ОМОГУЋАВАЈУ СТУДЕНТУ ДА ПРАТИ И РАЗУМЕ ОСТАЛЕ МЕДИЦИНСКЕ ПРЕДМЕТЕ КОЈЕ ПРОУЧАВА У ТОКУ СТУДИЈА. ОВО СЕ НАРОЧИТО ОДНОСИ НА КЛИНИЧКЕ ПРЕДМЕТЕ, КОЈИ СЕ БАВЕ ПОРЕМЕЋАЈИМА ФИЗИОЛОШКИХ ПРОЦЕСА И ЊИХОВИМ ЛЕЧЕЊЕМ. СТУДЕНТИ ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА НАУЧЕ ГРАЂУ ЉУДСКОГ ТЕЛА И ДА ЈЕ ПРИМЕНЕ У СВАКОДНЕВНОЈ ПРАКСИ КОЈУ ОБАВЉАЈУ.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Увод у анатомију. Основна анатомска номенклатура. Општа остеологија. Општа артрологија. Општа миологија. Општа ангиологија. Кости и зглобови главе, трупа и екстремитета. Мишићи главе и врата, трупа и екстремитета. Инервација. Анатомија респираторног и кардиоваскуларног система. Анатомија дигестивног и уринарног система. Анатомија гениталног система мушкарца и жене. Анатомија чула. Анатомија нервног система. Увод у физиологију. Функционална организација људског организма и појам унутрашње средине. Органи и органски системи. Телесне течности и њихове карактеристике. Организација и функција ћелије, ћелијско дисање, транспорт супстанци кроз ћелијску мембрану. Мембрански потенцијал. Функционалне карактеристике мишићног ткива. Физиологија крви. Физиологија кардиоваскуларног и респираторног система. Физиологија дигестивног и ендокриног система. Физиологија уринарног и гениталног система. Физиологија чула. Физиологија нервног система.			
<i>Практична настава</i>			
ДЕМОНСТРАЦИЈА СВИХ НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА НА АНАТОМСКИМ МОДЕЛИМА. УПОТРЕБА АТЛАСА. ВИДЕО ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ. МЕМБРАНСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ И СИНАПТИЧКА ТРАНСМИСИЈА. УТИЦАЈ РАЗЛИЧИТИХ ФАКТОРА НА МИШИЋНУ КОНТРАКЦИЈУ. КОНЦЕНТРАЦИЈА ХЕМОГЛОБИНА, ЕРИТРОЦИТА И ЛЕУКОЦИТА У КРВИ ЧОВЕКА. ПУФЕРСКИ КАПАЦИТЕТ ПЛАЗМЕ. КОАГУЛАЦИЈА КРВИ. ДИСКУСИЈА И АНАЛИЗА ОДАБРАНИХ ФИЗИОЛОШКИХ СИСТЕМА. Е-УЧЕЊЕ.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Михал М., „Анатомија човека“, Змајева библиотека издања, Нови Сад, 2005. 2. Милосављевић М. и сарадници, „Клиничка анатомија“, Наука, Београд, 2004. 3. Гајтон М. и Хал Е., „Медицинска физиологија“ XI издање, Савремена администрација, Београд, 2008. 4. Величковић Д., „Физиологија“, Медицински факултет, Универзитета у Нишу, Галаксија, 2013. 5. Деспопоуос А. и Силбернагл С., „Физиолошки атлас у боји за студенте медицине“, Медицински факултет, Ниш, 2007. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
КОМБИНОВАНО. ТЕОРИЈСКА НАСТАВА: ИНТЕРАКТИВНА POWER POINT ПРЕЗЕНТАЦИЈА НАСТАВНИХ ТЕМА. ПРАКТИЧНА НАСТАВА: АУДИТОРНЕ ВЕЖБЕ ГРУПНЕ И ПОЈЕДИНАЧНЕ.			
Оцeна знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Енглески језик			
Наставник/наставници: Др Маја Станојевић Гоцић, проф.с.с., Др Даница Милошевић, виши предавач			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Развијање језичке компетенције и овладавање основним терминима струке, развијање вештина слушања, читања, писања и говора, развој комуникативне и прагматичке компетенције. Слободно, правилно и спонтано усмено и писмено изражавање, коришћење стручне литературе и оспособљавање за будуће перманентно и стручно образовање.			
Исход предмета			
Студент ће моћи да чита са разумевањем стручну литературу на енглеском језику, слуша са разумевањем аудио и видео материјале из домена струке на енглеском језику, користи медицинску терминологију у одговарајућем писаном контексту, користи медицинску терминологију у разговору са страним пацијентима, пише стручне извештаје и попуњава медицинску документацију на енглеском језику, саставља текстуалне целине из области медицинске струке и користи сложене изразе и реченице у свакодневној и професионалној комуникацији, користи стручне речнике, употребљава стратегије учења језика у процесу самосталног, аутономног и целоживотног учења.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Обрада стручних текстова и одговарајуће медицинске терминологије у контексту. Усвајање лексике медицинског дискурса. Језичка продукција медицинских садржаја. Обрада и обнављање граматичких целина. Бројиве и небројиве именице. Придеви и прилози. Времена: прошла, садашња и будућа. Модални глаголи. Инфинитив и герунд. Кондиционалне реченице. Пасив. Управни и неуправни говор.			
<i>Практична настава</i>			
Читање и превод стручних текстова. Читање писаних састава и есеја. Увежбавање граматичких целина. Увежбавање дијалога. Слушање аудио материјала и дискутовање о одслушаном. Читање стручних текстова и дискутовање о прочитаном. Симулација дијалога у медицинском дискурсу као облика ситуационог контекста. Давање савета, упутстава, препорука, писање мејла, пријаве, захтева, молбе и других облика изражавања типичних за медицински регистар.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Чикара, Т. (2011). „Expressing Medicine” Приручник из енглеског језика за студенте струковне медицинске школе. Београд, ВМШСС Милутин Миланковић. 2. Софија Мићић (2007). Медицински речник. Београд, Завод за издавање уџбеника. 3. Софија Мићић (2013). English for Medical Purposes. Уџбеник за студене медицине. 4. Драговић, Р. (2005). Енглески за здравствене раднике. Београд, Научна КМД. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе - групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
колоквијум–и	50		
семинар–и	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска информатика			
Наставник/наставници: Др Срђан Јовковић, проф.с.с., Др Милош Стојановић, проф.с.с.			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета Медицинска информатика је упознати студенте са основним појмовима теоретске и практичне примене Медицинске информатике за потребе организације и функционисања свих видова здравствене заштите и здравствене делатности. Посебан акценат ставља се на методе и методологије усвајања знања и вештина везаних за будући рад лекара применом рачунара и информационих технологија у медицини и здравству.			
Исход предмета			
Оспособити студенте путем теоретске и практичне наставе за примену савремених принципа, концепата, садржаја и метода Медицинске информатике у здравственој пракси и медицинским истраживањима.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Увод у медицинску информатику. Податак, информација и знање и методе манипулације подацима. Систем и анализа система и здравственог система. Медицинска документација. Номенклатуре и класификациони системи. Модели, моделирање и симулација рачунаром. Медицинско одлучивање. Систем биомедицинских научних и стручних информација. Рачунари у едукацији и истраживању. Информационе технологије у медицини и здравству. Здравствени информациони системи. Здравствени информациони системи домова здравља. Дијагностичко-поликлинички Здравствени информациони системи. Болнички и Клинички Здравствени информациони системи. Интернационални Здравствени информациони системи.			
<i>Практична настава</i>			
Препознавање основних компоненти рачунара и рачунарских оперативних система. Обрада и уређивање текста. Табеларно рачунање. Дефиниција и креирање карактеристика за прикупљање медицинских података за њихову обраду, анализу и интерпертацију. Презентовање резултата рада за потребе истраживања путем табеларних и графичких приказа. Израда анкетних носача података за потребе статистичких истраживања.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Kern, M. Petrovečki, Медицинска информатика. Медицинска наука, 2009. 2. Shortliffe EH, Perreault LE, Wiederhold G, Fagan LM. Medical Informatics. Computer applications in Health Care and Biomedicine. Springerlag. New York, 2000. 3. Bommel van HJ, Musen AM. Handnook of Medical informatcis. Springer Verlag, 1997. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
колоквијум–и	50		
семинар–и	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска биохемија			
Наставник/наставници: Др мед. Јелена Здравковић, спец. клиничке биохемије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Положен испит из Анатомије и физиологије			
Циљ предмета: Студент стиче базична знања из биохемије која ће му омогућити познавање основних карактеристика и регулације анаболичких и катаболичких процеса у организму, познавање интермедијерних процеса. Студент упознаје значај и улогу биохемијске лабораторије у дијагностици, праћењу и лечењу болести.			
Исход предмета: Студент познаје основне биохемијске механизме и њихов значај у оквиру обољења виталних органа. Знање стечено у току наставног процеса омогућава студенту да разуме улогу биохемијске лабораторије у дијагностици, праћењу тока, исхода болести и ефикасности примењене терапије у лечењу болести; значају варијације и одступања од референтних вредности биохемијских параметара и изгради темељ знања у клиничкој медицини што представља један од предуслова добре клиничке праксе.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава:</i> Основни биохемијски процеси који се одигравају у ћелијама специфичних ткива и органа у физиолошким и патолошким условима. Вода и њен значај за биохемијске процесе у организму, минерали, биохемија телесних течности, биохемија аминокиселина, протеина, ензими, метаболизам угљених хидрата, масти; класификација, улога и значај витамина, поремећај витаминског статуса, биохемија крви.			
<i>Практична настава</i> Биохемија крви и хемтолошки поремећаји, биохемијска дијагностика бубрежних болести, значај испитивања урина, биохемијска дијагностика болести срца, значај одређивања кардиоспецифичних ензима, дијагностика болести јетре и гастроинтестиналног система, болести ендокриних жлезди, значај одређивања тумор маркера.			
Литература			
1. Кораћевић Д, Бјелаковић Г, Ђорђевић В, Николић Ј, Павловић Д, Коцић Г, Биохемија (III треће издање), Савремена администрација, Београд, 2006.			
2. Ђорђевић В, Павловић Д, Коцић Г, Николић Ј, Цветковић Т, Стојановић И, Јевтовић-Стоименов Т, Соколовић Д, Клиничка биохемија, Графика Галеб, Ниш, 2010.			
3. Скрипта Катедре биохемије за студент Здравствене неге, Медицински факултер Ниш, 2004.			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Увод у здравствену негу			
Наставник/наставници: Др мед. Марија Стефановић, спец. оториноларингологије			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Студент стиче знање о развоју сестринства и здравствене неге. Изучава савремену здравствену негу, повезаност са другим наукама и здравствену негу као науку. Изучава принципе, моделе и методе здравствене неге. Сестринске функције, компетенције и образовање. Начине заштите на раду и настанак стреса. Сестринску етику и позитивну комуникацију. Стиче знања о стандардима и критеријумима у сестринској пракси. Изучава прогресивну и палијативну негу. Упознаје се са сестринском документацијом.			
Исход предмета			
Студент ће бити у стању да разуме филозофију сестринства, развој сестринства и здравствене неге кроз историју и посматра здравствену негу као науку. У свакодневној сестринској пракси примењиваће принципе, методе и моделе здравствене неге. Познаваће методе стицања функција и компетенција. Познаваће мере превенције од заразних болести и настанка стреса. Имаће знања у вези са активностима рада у клиничко-болничкој пракси и примарној здравственој заштити. Примењиваће етичка начела и користити позитивну комуникацију. Знаће стандарде и критеријуме који се користе у здравственој нези. Учествоваће у споровођењу прогресивне и палијативне неге. Користиће сестринску документацију.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам здравствене неге. Развој здравствене неге кроз историју. Здравствена нега као наука. Повезаност здравствене неге са другим наукама. Принципи здравствене неге. Методе и модели здравствене неге. Здравствена нега у клиничко болничкој пракси: Врсте пријема, Процедуре пријема и Отпуста, хоспитализација деце и странаца. Медицинска и психолошка припрема за хоспитализацију. Здравствена нега у примарној здравственој заштити: Стратегије и циљеви.			
Практична настава			
Здравствена нега: Конструисање и коришћење различитих врста интервјуа и метода посматрања. Организовање радног дана службе здравствене неге у клиничко болничкој пракси: Практична примена медицинске и психолошке примене за хоспитализацију. Практични приказ пријема и отпуста у болницу са пратећем документацијом. Рад са децом и странцима у току хоспитализације. Ораганизација здравствене неге у Дому здравља. Практични приказ етичких принципа у раду. Вежбање позитивне комуникације у сестринству и решавање конфликта. Упознавање са стандардима примењених у сестринској пракси. Практична примена заштитних средстава на раду. Рад у групи: Решавање стреса и професионалног сагоревања. Рад у јединици самонеге, полуинтензивне и интензивне неге. Кућна нега и лечење. Рад у одељењу за палијативну негу и збрињавање умрлог пацијента.			
Литература			
Уџбеник			
1. Тијанић М, Ђурановић Д, Рудић Р, Миловић ЈБ, „Здравствена нега и савремено сестринство“, Научна књига, Београд, 2010.			
2. Ауторизована предавања			
Допунска литература			
1. Patricia A. Potter, Anne Griffin Perry, Patricia A. Stockert, Amy M. Hall, „Fundamentals of Nursing“, Elsevier Health Sciences, 2016.			
2. Taylor C, Linn P, Bartlett JL .... Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care. 9th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer, cop. 2019.			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Предавање, вежбе, консултације, израда семинарских радова, учење за колоквијум и завршни испит.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	10		
колоквијум–и	40		
семинар–и	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Педагогија у здравству			
Наставник/наставници: Др Драгана Станојевић, редовни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета јесте усвајање фундаменталних педагошких знања о: васпитању као предмету педагошке науке, циљевима и задацима васпитања, чиниоцима система васпитања, методици васпитања личности, квалитетима личности савременог наставника и особености и врстама педагошке комуникације. Курс има за циљ да студентима пружи и базична знања о основним дидактичким питањима као што су настава и садржај наставе, организациони облици наставног рада, наставне методе и наставни принципи и сл.			
Исход предмета			
Од студента се очекује да се усвајајући садржаје које предвиђа овај курс упознају са специфичностима васпитно-образовног процеса и оспособе за разумевање и даље проучавање најважнијих педагошко-дидактичких питања и проблема.			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска настава</i>			
1. Васпитање као предмет педагогије и специфична људска делатност; Могућности и границе васпитања; 2. Концепције васпитања; Циљ и задаци васпитања (педагошка телеологија); 3. Педагогија: Од уопштавања искуства до науке; Систем научних дисциплина у педагогији; 4. Школа и школски систем; Основни чиниоци система васпитања; 5. Општа питања методике васпитања личности; 6. Својства савременог наставника; Припрема здравственог стручњака за наставника; 7. Педагошка комуникација; Врсте и функције педагошке комуникације; 8. Предмет и задаци дидактике; Основни дидактички појмови; 9. Настава као процес; 10. Садржај образовања: Наставни план и наставни програм; 11. Наставни принципи; 12. Наставне методе; 13. Организациони облици наставе: наставни час, врсте, структура наставног часа; 14. Понављање и вежбање у настави; Проверавање и оцењивање у функцији стицања знања, умења, вештина и навика; 15. Планирање у настави.			
<i>Практична настава</i>			
Садржаји предмета реализују се на вежбама кроз разноврсне интерактивне активности попут: примене кооперативних метода и техника наставног рада; brainstorming-а, мапа ума, дискусије, симулација, дебате, role play и сл.			
Литература:			
1. Кулић, Р., Арсић, Р., Рајчевић, П., Минић, В. (2019). <i>Педагогија: темељна питања</i> . Лепосавић-Косовска Митровица: Факултет спорта и физичког васпитања Приштина, Учитељски факултет у Призрену (93-144). 2. Микановић, Б., Јевтић, Б. (2015). <i>Педагогија: основна знања о васпитању</i> . Бања Лука: Графомарк (79-103). 3. Станојевић, Д. (2019). <i>Елементарна дидактика</i> . Врање: Педагошки факултет (29-139; 160-205; 227-233). 4. Трнавац, Н., Ђорђевић, Ј. (2015): <i>Педагогија</i> . Београд: Научна КМД (63-97; 139-186).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе: усмено излагање, разноврсне методе интерактивног карактера, групни рад, семинарски рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	усмени испит	30
практична настава	10		
колоквијуми	40		
семинарски рад, Power Point презентације	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Психологија			
Наставник/наставници: Др Благица Златковић, редовни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>Стицање знања о психолошким аспектима болести и здравља, препознавање и превазилажење психолошких баријара које ометају ток лечења и рехабилитације, оспособљавање за примену знања у превенцији негативних утицаја на додатну патологизацију основног обољења, оспособљавање за примену третмана на начин који доприноси побољшању квалитета живота пацијента кроз индивидуалне активности, и учешћем у тимском раду.</p>			
Исход предмета			
<p>Након завршеног курса студент може да: објасни биопсихосоцијални модел болести и здравља, наведе предности коришћења биопсихосоцијалног модела у професионалној пракси у односу на биомедицински модел, идентификује психолошке и социјалне факторе који утичу на настанак и ток болести конкретног пацијента, препозна различите емоционалне и понашајне обрасце који утичу на опоравак и рехабилитацију код конкретног пацијента, пружи основну психолошку подршку пацијенту у процесу лечења и рехабилитације којима оптимализује ефекте третмана лечења и рехабилитације, комуницира са пацијентом и члановима породице на начин којим ублажава нездраве емоционалне реакције и дисфункционална понашања и подстиче опоравак пацијента, спроводи саветодавни рад са породицом на начин којим обезбеђује њихову сарадњу у процесу опоравка, објасни негативне утицаје стреса на здравље, објасни психолошке аспекте кардиоваскуларних болести и основе психоневроимунологије, објасни пацијенту начине превенције настанка или погоршања болести преко контроле дисфункционалних емоционалних и понашајних реакција, израђује индивидуалне планове рехабилитације са циљем подизања квалитета живота пацијента.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Историја настанка здравствене психологије, Предмет и задаци здравствене психологије, Биопсихосоцијални модел наспрам биомедицинског модела болести, Стрес и његов однос са болешћу, Модели понашања и емоционалног реаговања који доприносе здрављу, Методе и технике откривања и превенције фактора који негативно утичу на процес лечења и рехабилитације, Психолошки аспекти кардиоваскуларних болести и психоневроимунологије, Процена стандарда квалитета живота у рехабилитацијском поступку у институцији и у породици, Психолошки фактори који позитивно утичу на ток лечења и рехабилитације, Изградња доброг односа са пацијентом, Мотивација пацијента у процесу лечења и рехабилитације, Специфичности утицаја различитих болести на породични систем и начини придобијања чланова породице као сарадника, Специфичности приступа пацијенту са хроничном и терминалном болешћу, Модели и упитници квалитета живота и њихова употреба у постављању циљева и праћењу тока болести.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Вежбања која доприносе дубљем разумевању и анализи садржаја предмета, прикази и анализа случајева из праксе, утврђивање психолошке основе регистрованих проблема, решавање практичних задатака.</p>			
Литература			
<p>1. Berger, D. (1997). <i>Zdravstvena psihologija</i>, Beograd: Društvo psihologa Srbije. 2. Stojanović, J., Barišić, J., Milovanović, S. (2015). Od izolacije do integracije – uloga i značaj psihologije u sveobuhvatnoj medicinskoj zaštiti, <i>Engrami</i>, Vol.37, br. 2, 29-39.</p>			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
<p>Теоријска настава: предавања, интерактивна настава, решавање проблема, презентације; Практична настава: анализа случајева, дебата, анализа примене појединих техника прикупљања података.</p>			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра	
Назив предмета: Стручна пракса 1	
Наставник/наставници: Наставници задужени за стручну праксу	
Статус предмета: Обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: Нема	
Циљ предмета	
Циљ Стручне праксе 1 је да студент практично примени стечена знања, кроз добро организован рад постигне виши степен професионалне самосталности и овлада сестринским вештинама неопходним за рад струковне медицинске сестре.	
Исход предмета	
Опсособљеност студената да стечена знања примене и спроводе у раду са пацијентима различитих патолошких стања. Студент је обучен да процењује стање пацијента, синтетиче релевантне информације о пацијенту, примењује процес здравствене неге, учествује у планирању и спровођењу третмана, компетентно комуницира са пацијентом и осталим релевантним странама у току бављења својом професијом. Врши евалуирање ради процене оправданости третмана.	
Садржај предмета	
Стручна пракса 1 обавља се из стручних предмета прве године студија. Студент током Стручне праксе 1 треба да стекне знања и способности за успостављање комуникације са пацијентом, члановима породице и члановима тима, познавање тимске интеракције за размишљање и дефинисање појединачне улоге у тиму; упознавање и лично учествовање у дијагностичким и терапијским процедурама; здравствено васпитни рад; примена процеса здравствене неге; прикупљање и триажа података; дефинисање проблема, постављање сестринских дијагноза, планирање неге, имплементација плана неге уз сталну евалуацију. Примена информационих технологија у здравственој нези и њен значај за унапређење професије и квалитета пружене услуге.	
Стручна пракса 1 обавља се у другом семестру на примарном и секундарном нивоу у Здравственом центру Врање, наставној бази Академије. Садржај Стручне праксе 1 је компатибилан са наставним садржајем стручних предмета прве године студија: Микробиологија са имунологијом, Медицинска биохемија, Увод у здравствену негу, Педагогија у здравству и Психологија у здравству. Укупан број часова Стручне праксе 1 је 825 часова. Од 825 часова 525 часова студенти реализују током школске године, а 300 часова у току летњег распуста, тако што током школске године обављају праксу у складу са постојећим распоредом стручне праксе, а лети недељно 40 часова, наиме осам часова дневно што износи око месец и по дана током лета. Студенти могу бити укључени како у дневни рад, тако и ноћни рад у зависности од плана рада установа и у договору са наставницима и сарадницима који прате реализацију праксе. Студент је у обавези да Стручну праксу 1 документује Елаборатом стручне праксе.	
Литература	
Број часова наставе	825
Методe извођења наставе	
Методe извођења су условљене проблемима и потребама у здравственом сектору а струковна медицинска сестра најчешће користи:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разговор – интервју; ▪ Здравствено васпитни рад - припрема болничког материјала, услови за извођење дијагностичких и терапијских процедура и праћење истих.; ▪ Рад у оквиру важећих стандарда здравствене неге и правино вођење документације. 	
Оцена знања	
Одбранио/Није одбранио	

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Фармакологија			
Наставник/наставници: др Драгана Стокановић, доцент			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов:			
Циљ предмета:			
<p>Стицање знања о основним принципима фармакокинетице и фармакодинамике лекова, као и знања о појединим фармаколошким групама лекова, са посебним освртом на њихове индикације, контраиндикације и нежељене ефекте.</p>			
Исход предмета			
<p>Студент ће умети да примени стечено знање у пракси, и тиме безбедно примењује лекове, пружа неопходне информације и савете пацијентима, препознаје и прати жељене и нежељене ефекте лекова. Студент ће развити свест о улози и одговорности струковне медицинске сестре у фармаколошком лечењу пацијената.</p>			
Садржај предмета			
Теоријска настава:			
<p>Општа фармакологија. Фармакологија вегетативног нервног система. Фармакологија централног нервног система. Фармакологија кардиоваскуларног система и крви. Лекови који делују на респираторни, гастроинтестинални и ендокрини систем. Антимикробни лекови. Цитостатици, имуномодулатори и имуносупресиви. Општи принципи токсикологије и тровања лековима.</p>			
Практична настава:			
<p>Фармацеутски облици лекова. Основни принципи правилне припреме и примене лекова. Улога струковне медицинске сестре у фармакотерапији са примерима из најважнијих фармаколошких група лекова.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Варагић ВМ, Милошевић МП. (уредник Тодоровић З.) Фармакологија. Елит медика, Београд, 2018. 2. Стринџер ЏЛ. Основни концепти у фармакологији. Дата статус, Београд, 2008. 			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методе извођења наставе			
<p>Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Интерна медицина са здравственом негом			
Наставник/наставници: Прим. мр сци. др Марина Рашић Поповић, спец. интерне медицине			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Анатомија и физиологија и Фармакологија			
Циљ предмета			
<p>Упознавање студента са теоријским и практичним знањима из области интерне медицине, тј. да студенте упозна са интернистичким болестима, симптомима и знацима болести, са методама испитивања, дијагностиком, терапијом и превенцијом тих обољења. Омогућити студентима да упознају и науче основе интерне пропедевтике, основне дијагностичко терапијске процедуре у болестима срца, крвних и лимфних судова, респираторног тракта, бубрега и уринарног тракта, гастроинтестиналног тракта, хематопоезног система, ендокриног система, у болестима метаболизма, неправилне исхране, мишићно скелетног система и имунолошког система.</p>			
Исход предмета			
<p>Стицање основног теоријског знања из горе наведених области интерне медицине. Стечено знање треба да послужи као основа за даља проучавања и сазнања у току студија и рада; Препознавање најзначајнијих интернистичких болести у току клиничких вежби и рада; Усвајање интернистичког методолошког приступа болеснику при испитивању и дијагностификовању болести. Теријска настава треба да развије код студената правилан однос према пацијентима, да оспособи студенте за правилну комуникацију са болесним особама, узимања анамнезе, да оспособи студенте за препознавање одређених стања и болести.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Увод у предмет. Ургентна стања у интерној медицини. Болести респираторног тракта. Болести кардиоваскуларног система. Болести хематопоезног система. Болести дигестивног система, ендокрини поремећаји. Болести уринарног тракта и локомоторни поремећај. Посебан осврт на клиничку слику, савремену дијагностику и терапију.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Организација службе интерне медицине. Упознавање са процедурама пријема и отпуста пацијената, значаја првог контакта и квалитетне интерперсоналне комуникације. Практична примена процеса здравствене неге и вођење сестринске документације. Партиципација медицинске сестре у припреми и збрињавању болесника и материјала као и самом извођењу дијагностичких и терапијских процедура у области интерне медицине. Алгоритам за примену трансфузије крви и крвних дериват. Руковање цитотоксичним агенсима и лична заштита медицинског особља болесника и околине.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. М. Костић Милосављевић, Водич кроз интерну медицину, Висока здравствена школа струковних студија у Београду, Београд, 2015. 2. С. Ђурица, Интерна медицина, Висока медицинска школа, Београд, 2000. 3. Д. Манојловић, Интерна медицина, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2009. 4. С. Бошковић, Здравствена нега у интерној медицини, Висока здравствена школа струковних студија у Београду, Београд, 2014. 5. С. Илић и сарадници, Интерна медицина, Просвета, Ниш, 2005. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
<p>Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.</p>			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Инфективне болести и епидемиологија са здравственом негом			
Наставник/наставници: Др мед. Јасмина Тодоровић, спец. инфектологије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студенти стекну основна знања о етиологији, патогемези, епидемиологији, клиничкој слици, дијагностици и терапији инфективних болести. Упознавање студената са основним дефиницијама, појмовима и циљевима епидемиологије.			
Исход предмета			
Након успешно савладаног градива од студента се очекује да стекне основна знања о: значају инфективних болести код нас и у свету; методологији рада са заразним болесником; најважнијим клиничким синдромима у инфективним болестима; основним дијагностичким поступцима у инфектологији; значају хематолошких, биохемијских, микробиолошких и серолошких анализа у постављању дијагнозе инфективних болести; основним принципима терапије заразних болесника; примени појединих мера профилаксе заразних болести; вакцинацији против инфективних болести; интрахоспиталним инфекцијама и њиховој превенцији.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Уводно предавање, основне етиолошке, патогенетске и клиничке карактеристике инфективних болести; основни принципи дијагностике и терапије инфективних болести; најважнији клинички синдроми у инфектологији. Стрептококне и стафилококне инфекције (ангина, скарлатина, еризипел, ...). Вирусне инфекције централног нервног система (цитолошки и биохемијски преглед ликвора, постављање етиолошке дијагнозе). Вирусне осипне грознице (рубела, морбили, варичела, егзантема субитум, инфективни еритем – лабораторијске анализе и постављање етиолошке дијагнозе). Инфекције респираторног система (инфлуенца, параинфлуенца, аденовирозе, мумпс, пертусис, легионелозе - лабораторијске анализе и постављање етиолошке дијагнозе). Инфекције дигестивног система (алиментарна интоксикација и токсинфекција, трбушни тифус, колера, бациларна дизентерија - лабораторијске анализе и постављање етиолошке дијагнозе). Акутни вирусни хепатитис (лабораторијске анализе и постављање етиолошке дијагнозе). ХИВ/АИДС (лабораторијске анализе и постављање етиолошке дијагнозе). Интраутерине инфекције. Интрахоспиталне инфекције. Увод у епидемиологију (Основни појмови. Циљеви и стратегија епидемиологије. Епидемиолошки модели). Активна имунизација. Организација активне имунизације. Пасивна заштита. Путеви преношења заразних болести. Вограликов ланац. Карактеристике контактних, хидричних и алиментарних епидемија.			
<i>Практична настава</i>			
Анамнеза у инфективним болестима. Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима болести код болесника са обољењима органа за дисање. Технике узорковања биолошких материјала за анализу. Упознавање студената са основним морфолошким елементима оспе, начину избијања и дистрибуције оспе. Технике узорковања биолошких материјала за анализу. Извођење менингеалних знакова, техника извођења лумбалне пункције, узорковање ликвора за цитолошки, биохемијски, микробиолошки и серолошки преглед. Нега болесника са дијареалним синдромом (копрокултура, серолошки преглед столице на токсине <i>C. Difficile</i>). Упознавање са клиничким облицима, дијагнозом, лечењем и превенцијом акутних вирусних инфекција јетре. Клинички проблеми (фебрилне епизоде лети). Упознавање са принципима АТ заштите. Нега оболелих од ХИВ инфекције (лабораторијска и серолошка дијагностика, потврдни тест, параметри праћења прогресије болести). Нега оболелих са генерализованим инфекцијама, узимање хемокултуре. Превенција интрахоспиталних инфекција. Упознавање са радом у пријемној амбуланци.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. П. Чановић, „Инфективне болести“, Виша медицинска школа, Туприја, 2003. 2. С. Бошковић, „Здравствена нега у инфектологији“, Виша медицинска школа, Београд, 2001. 3. Б. Антонијевић, „Инфективне болести са негом“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2002. 4. Д. Ножић, „Инфективне болести са епидемиологијом“, Уредник Дарко Ножић, Београд, 2008. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Хирургија и трауматологија са здравственом негом			
Наставник/наставници: Др мед. Слободан Миленковић, спец. ортопедије са трауматологијом, др Срђан Денчић, проф.с.с.			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета:			
<p>Настава из Хирургије има за циљ да студенти савладају планирано градиво и да схвате практичну примену стеченог знања. Студенти би требало: да изуче клиничку слику, дијагностику и хируршко лечење оболења и повреда, органа и система; да упознају методе клиничког испитивања, дијагностичке поступке, преоперативну и постоперативну негу; да упознају историјат и савремене принципе приступа у хируршком лечењу оболења и повреда.</p>			
Исход предмета			
<p>Исход предмета је оспособљавање студената за препознавање животно угрожавајућих стања у хирургији и предузимање одговарајућих поступака. Такође за примену принципа асепсе и антисепсе, предузимање мера у циљу спречавања и контроле интрахоспиталних инфекција. Студенти ће бити оспособљени за преоперативну припрему пацијената, периоперативну и постоперативну негу; за процену стања хируршког пацијента у скаду са својим компетенцијама; принципима припреме и апликације терапије, припреме пацијената, материјала и простора за дг и тх процедуре у свим гранама хирургије, као и принципима одржавања инструмента, апарата и опреме која се примењује у хируршким гранама. Студенти ће бити упознати са специфичностима ортопедије и приступа ортопедском болеснику као и упознати са специфичностима рада у специјализованим јединицама хируршких грана, уз поштовање свих етичких, правних и професионалних норми.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Увод у хирургију: предмет и значај, Историјат; Асепса и антисепса, Стерилизација, Инфекције у хирургији, Интрахоспиталне инфекције. Повреде; Ратна хирургија; Крварење и хемостаза; Трансфузија. Акутна и ургентна хируршка стања; Шок, Краш, Бласт. Хирургија: Дојка, тиреоидна, паратиреоидне и надбубрежне жлезде. Хирургија: једњак, желудац и дуоденум. Хирургија: танко црево, апендикс, дебело црево, ректум и анус. Хирургија: јетра, жучни путеви, панкреас и слезина. Хирургија: урологија и конгениталне аномалије. Хирургија: гинекологија, оболења, повреде и компликације. Трауматологија: кости, зглобова, кичменог стуба, меких ткива и тетива. Ортопедија коштаног-зглобног система и кичменог стуба. Хирургија: Пластична и реконструктивна, Опекотине. Кардиохирургија, васкуларна и торакална хирургија. Неурохирургија. Максилофацијална, ОРЛ и Офталмологија. Трансплантације органа и ткива.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Едукативне смернице за примену здравствене неге на конкретном примеру у хирушкој и трауматолошкој клиничкој пракси. Примена процеса здравствене неге. Едукација студента како приступити пацијенту кроз систем хирушке и трауматолошке здравствене неге. Упознавање студената са савременим дијагностичким процедурама у хирушкој и трауматолошкој клиничкој пракси. Практична настава се реализује на конкретним примерима из клиничке праксе уз континуирану практичну едукацију и надзор студента.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Петковић С, Букуров С, Хирургија. Београд-Загре3б: Медицинска књига; 1988. 2. Степић Б. и сар. Ратна хирургија. Београд: Војноиздавачки завод; 2001. 3. Милан Вишњић - Хирургија, Медицински факултет, Универзитет у Нишу, 2010. 4. Милан Драговић – Савремена Клиничка Хирургија, Веларта, 2003 година 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
<p>Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.</p>			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствено и социјално законодавство			
Наставник/наставници: Др Владимир Боранијашевић, редовни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Основни циљ предмета је упознавање студената са општим појмовима у области здравственог и социјалног законодавства у Републици Србији и многобројним законским и подзаконским актима којима су на нормативном плану регулисана права и обавезе здравствених радника и корисника здравствене и социјалне заштите.			
Исход предмета			
Поред стечених основних знања о појмовима у домену здравственог и социјалног законодавства у Републици Србији и нормативним актима којима је ова област регулисана, студенти ће бити оспособљени да уоче, дефинишу и учествују у решавању проблема у пракси користећи стечена основна знања, посебно са правног аспекта здравствене и социјалне заштите.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Појам права. Појам здравственог и социјалног законодавства. Појам здравствене и социјалне заштите и здравственог и социјалног осигурања. Нормативни акти којима је уређена област здравствене и социјалне заштите и здравственог и социјалног осигурања. Управљање системом здравствене и социјалне заштите. Делатност и организација здравствених установа у Републици Србији. Органи здравствених установа. Здравствени и социјални радници и здравствени сарадници. Права пацијената. Одговорност здравствених радника. Здравствено осигурање. Корисници социјалне заштите, услови и поступак за остваривање права из социјалне заштите. Установе социјалне заштите. Посебна заштита права детета. Спречавање дискриминације у области здравствене и социјалне заштите. Државни органи у области здравља и социјалне заштите, надзор над радом здравствених и установа социјалне заштите. Законодавство Европске уније у области здравствене и социјалне заштите. Хармонизација права Републике Србије у области здравствене и социјалне заштите са стандардима Европске уније.			
<i>Практична настава</i>			
Анализа закона и подзаконских аката из области здравствене и социјалне заштите, анализа примера из праксе и дискусије о актуелним темама из области здравственог законодавства.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Робац, Д., Сташевић, И. – Социјално и здравствено законодавство, Медицинска наклада, Дата статус, 2018. 2. Тимотић, Б., Анђелски, Х. – Здравствено законодавство, Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић, Београд, 2015. 3. Радишић, Ј. – Медицинско право, Правни факултет Универзитета Унион, Београд, 2008. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	40		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Комуникације и етика у сестринству			
Наставник/наставници: Др Марија Боранијашевић, проф.с.с.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ КОМУНИКАЦИЈА, СА ПОСЕБНИМ ФОКУСОМ НА КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ. Циљ предмета је да се студенти оспособе за препознавање етичких дилема у здравству, начина за њихово превенирање и решавање, уз упознавање кодекса професионалне етике.</p>			
Исход предмета			
<p>Студенти ће стећи знања о основним појмовима из области комуникације, врстама комуникације и препрекама за успешну комуникацију. Студенти ће бити оспособљени за практичну примену комуникацијских знања и вештина у медицинској пракси и понашање и рад у складу са етичким принципима.</p>			
Садржај предмета			
<p><i>Теоријска настава</i> Комуникација као наука. Основни појмови у комуникологији. Вербална и невербална комуникација. Вештине интерперсоналне комуникације. Конфликти и решавање конфликта. Асертивна комуникација. Здравствена комуникација. Предуслови за успешну здравствену комуникацију. Однос медицински радник – пацијент. Разговор са пацијентом и технике рада. Појам морала и етика. Историјат етичког учења. Личност и нормативна етика. Етички став здравственог радника према болеснику. Етички аспекти и норме понашања у здравственој установи.</p> <p><i>Практична настава</i> Специфичности комуникације са различитим узрасним групама и у различитим гранама медицине. Комуникационе вештине и технике. Правила успешне комуникације. Етичке дилеме. Етичко понашање у пракси. Организациона етика. Професионални односи са пацијентима и колегама. Етички став здравственог радника према пацијенту. Етички проблеми у различитим гранама медицине. Етички аспект промоције здравља. Етички аспект у нези и лечењу заразних и незаразних болести. Етика у педијатрији. Здравствена етика у ванредним ситуацијама. Разлози за неетичко понашање и пут доношења етичких одлука.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> Петровић, С.Д., Умешност комуницирања: Теоријски и практични аспекти, Београд, Клио, 2019. Ђорђевић, В., Браш, М., Комуникација у медицини, Загреб, Медицинска наклада, 2011. Марић, Ј., Медицинска етика. Београд, Меграф, 2002. Ненадовић, М., Медицинска етика, Универзитет у Приштини, Медицински факултет, 2007. Томић, В., Здравствена психологија у медицинској пракси, Београд, 2015. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
<p>Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групе и појединачне.</p>			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	5		
колоквијум–и	45		
семинар–и	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега лица са инвалидитетом			
Наставник/наставници: Прим. др сци. мед. Богдан Манасијевић, спец. хирургије			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов:			
Циљ предмета			
Студент стиче знања о категоријама особа са инвалидитетом, узроцима настанка и исходима. Усваја потребна знања неопходна за рад са особама са сметњама и поремећајима вида, слуха, моторичким и говорним. Стиче потребна знања за рад са особама са тешкоћама у менталном развоју и начелима здравствене заштите особа са инвалидитетом.			
Исход предмета			
Студент ће знати да препозна врсту и категорију инвалидитета, најчешће етиолошке факторе, последице и исходе. Знаће да препозна специфичне проблеме, примени специфичне технике у раду и креира индивидуалне програме у складу са потребама пацијената са инвалидитетом. Стећи ће знања и вештине у промоцији здравља, спречавању настанка инвалидитета, могућностима и моделима социјалне интеграције. Имаће знања и вештине да укључи и обучи чланове породице у процес лечења и неге.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Терминологија и дефинисање појмова. Особе са инвалидитетом кроз историју. Однос према особама са инвалидитетом у Р.Србији. Заступљеност особа са инвалидитетом. Узроци, превенција и квалитет живота. Међународне класификације. Права особа са инвалидитетом. Социјални и медицински модел инвалидности. Инвалидност као лични, породични и друштвени проблем. Специфичности здравствене неге код особа са оштећењима вида, слуха и говора. Специфичности здравствене неге код особа са моторичким и менталним сметњама. Комбиноване сметње и специфичности рада. Породица као члан тима. Помагала у раду са особама са инвалидитетом. Комуникација. Социјална интеграција. Здравствена заштита и права особа са инвалидитетом.			
<i>Практична настава</i>			
Процена врсте, категорије и степена инвалидитета. Оштећење, инвалидност и хендикеп. Развој позитивних ставова и вредности према особама са инвалидитетом. Специфичности комуникације, практични приказ. Препознавање специфичних проблема и начина задовољавања потреба. Развијања вештина за тренинг самозбрињавања особа са инвалидитетом. Развијање вештина и помоћи у социјалној интеграцији. Примена и специфичност здравствене неге код особа са различитим врстама, категоријама и степеном инвалидитета (особе са оштећењем вида, слуха, моторике, интелектуалним и говорним сметњама). Прикупљање података, индивидуални план неге, специфичности интервенција и евалуација постигнутог. Документација. Методи мултидисциплинарног функционисања. Практична обука породице у спровођењу лечења и неге.			
Литература			
1. Pavić J. Zdravstvena nega osoba sa invaliditetom. Zagreb: Zdravstveno veleučilište, 2014.			
2. Стошљевић, Л., Стошљевић, М., Одовић, Г. Процена особа са моторичким поремећајима, практикум, Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 2006.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оцeнaзнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега старих			
Наставник/наставници: Прим. др сци. мед. Богдан Манасијевић, спец. хирургије			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов:			
Циљ предмета:			
Подстаћи студенте да стичу фундаментална знања о најчешћим здравственим проблемима старих и усвоје вештине о специфичностима здравствене неге старих. Оспособљавање студената за холистички приступ и процес здравствене неге старих.			
Исход предмета:			
Оспособљавање студената да самостално или као чланови тима узму учешће у подршци и збрињавању старих лица. Стечена потребна знања и вештине за реализацију промотивних, превентивних, куративних и рехабилитационих мера код старих у кућним условима, здравственим установама и установама социјалне заштите.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Увод у здравствену негу старих, основни појмови из подручја геријатрије и геронтологије; Специфичности здравствене неге популације старих, Национална стратегија старења; Демографски, биолошки, психо-социјални аспекти старења; Процес здравствене неге код најчешћих болести старих; Физиолошке и патолошке промене старења; Мере здравствене заштите особа старијег животног доба на примарном, секундарном и терцијерном нивоу; Мере социјалне заштите особа старијег животног доба на примарном, секундарном и терцијерном нивоу; Медицинска и психосоцијална рехабилитација старих; Поступци процене, дијагностике, лечења и рехабилитације старих; Идентификовање потреба, способности и ризика старих и израда индивидуалног плана услуга; Процена основних животних навика, одређивање приоритета пружања подршке; модели заштите старих (старење у подордичном окружењу; старење у институционалном окружењу); Палијативна нега старих; Специфичности комуникације са старим особама, развијање позитивног става о старости и старењу; Активно старење на индивидуалном нивоу и на нивоу окружења и заједнице и квалитет живота старих.			
<i>Практична настава</i>			
Упознавање студената са наставним базама и специфичностима здравствене неге популације старих; Процена физичких потреба, одређивање приоритета и пружање геријатријске здравствене неге; Процена психичких потреба, одређивање приоритета и пружање геријатријске здравствене неге; Процена социјалних потреба, одређивање приоритета и пружање геријатријске здравствене неге; Процена здравствених потреба, примена геријатријске здравствене неге на примарном, секундарном и терцијерном нивоу здравствене заштите; Примена процеса здравствене неге код најчешћих болести старих; Организација ванинституционалне и институционалне подршке старима; Процена животних навика, идентификација и одређивање приоритета задовољавања животних потреба; Процена интересовања старих и план организације слободног времена; Процена ситуације хендикепана на индивидуалном нивоу и на нивоу окружења и заједнице и програми подршке; План ране рехабилитације у кућним условима, значај физичке активности; Међупрофесионална сарадња у процесу дијагностике, лечења и неге старих као и вођења сестринске и медицинске документације и руковођење тимом здравствене неге.			
Литература			
1. Шаренац Д. Здравствена нега старих, Лицеј, Београд, 2009;			
2. Вукадинов Ј. Геријатрија и нега старих особа, Универзитет у Новом Саду, Медицински факултет, Нови Сад, 2006;			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Управљање медицинским отпадом			
Наставник/наставници: Др Јелена Марковић, проф.с.с., Др Аница Милошевић, проф.с.с.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>Стицање знања из области управљања медицинским отпадом, методама процене ризика и обучавање студената да могу самостално или у оквиру тимова да врше индентификацију и класификацију различите врсте медицинског отпада и користе податке о категоризацији истог, ради израде и реализације Плана управљања отпадом.</p>			
Исход предмета			
<p>Усвојена знања и вештине из овог предмета треба да омогуће студенту, могућност да препозна врсте медицинског отпада, као и начин управљања истим, посебно опасним медицинским отпадом. Пружа и могућност оспособљавања стручног кадра за едукацију медицинског особља, анализу стања, израду и реализацију планова управљања отпадом у здравственим и другим установама у Србији.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Медицински отпад, инфективни, фармацеутски, хемијски, патоанатомски и радиоактивни отпад. Настанак отпада. Начин управљања отпадом. Токови отпадау здравственим и другим установама у Србији. Процена количине настајања и појава ризика. Сакупљање, раздвајање, обележавање, складиштење, третман и одлагање медицинског отпада. Транспорт медицинског отпада. Савремене методе третмана и одлагања медицинског отпада код нас и у свету. Принципи управљања отпадом. Место и улога лица које је задужено за управљање в медицинским отпадом у здравственим и другим установама које генеришу предметни отпад. Национална Законска регулатива, препоруке и добра пракса у земљама Европске уније. Израда плана управљања отпадом.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Препознавање различитих врста медицинског отпада. Поступак разврставања. Начин складиштења. Обележавање медицинског отпада. Упознавање са поступцима руковања медицинског отпада у фази сакупљања, транспорта и одлагања. Демонстрација управљања медицинским отпадом у одређеним здравственим установама. Посета здравственој установи.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ш. Ђармати, Д. Веселиновић, И. Гржетић, Д. Марковић, „Животна средина и њена заштита, Животна средина“ – књига 1, Факултет за примењену екологију - Футура, Београд, 2007. 2. Шимон А. Ђармати: Менаџмент отпада, Факултет за примењену екологију, Београд, 2008. 3. Закон о управљању отпадом („Сл. Гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018) 4. Правилник о управљању медицинским отпадом („Сл. Гласник РС“, бр. 48/2019) 5. Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (Сл. гласник РС бр.92/10) 			
Број часоваактивне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе			
<p>Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне. Практичне вежбе у здравственом центру.</p>			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
колоквијум–и	50		
семинар–и	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска екологија са хигијеном			
Наставник/наставници: Др Јована Џољић, виши предавач			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Упознавање студената са медицинским аспектима екологије и животне средине; усвајање знања о антропогеном утицају и облицима загађивања животне средине; упознавање са основним појмовима ризика пореклом из животне средине који могу утицати на здравље људи; овладавање вештинама мониторинга стања различитих медијума животне средине у циљу процене ризика по људско здравље.			
Исход предмета			
Студент усваја основна знања потребна за разумевање основних карактеристика фактора животне средине, као и механизме њиховог утицаја на здравље људи. Познаје методологију мерења нивоа присутности фактора ризика у животној средини. Усвојена знања и вештине омогућавају студенту да равноправно учествује у мултидисциплинарним тимовима за израду елабората, пројеката и студија у области заштите и унапређења животне средине.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Медицинска екологија- појам, област истраживања. Узајамни однос човека и животне средине. Глобални еколошки проблеми. Атмосфера и клима, аерозагађење, климатске промене– утицај на здравље људи. Загађивање воде и здравствени ризици. Хигијенски захтеви воде за пиће. Загађивање земљишта и отпад. Екологија и болести. Агроекологија и органска храна. Електромагнетна зрачења и њихов утицај на здравље. Бука у урбаној и радној средини као фактор ризика. Мониторинг у животној средини. Хигијена у урбаним срединама.			
<i>Практична настава</i>			
Еколошки фактори и здравље. Еколошка интерпретација здравља и болести. Хигијена ваздуха: атмосфера, клима. Климатски и микроклиматски фактори - утицај на здравље људи. Хигијенски преглед воде за пиће. Хигијена земљишта. Процена квалитета ваздуха, воде и земљишта. Веза биодиверзитета и болести. Параметри радијационог хазарда у животној средини. Мерење буке у урбаним срединама. Мониторинг емисије полутаната у животној средини. Посета релевантним институцијама (Градски завод за јавно здравље, Постројење за прераду воде ЈП „Водовод“ Врање, Постројење за пречишћавање отпадних вода ЈП „Водовод“ Врање, Санитарна депонија „Метерис“).			
Литература			
1. Ј. Јорга, „Хигијена са медицинском екологијом“, Медицински факултет, Београд, 2021.			
2. Н. Васиљевић, „Практикум из Хигијене са медицинском екологијом: за студенте медицине“, Медицински факултет, Београд, 2014.			
3. Ј. Џољић, „Савремене методе праћења радионуклида и осталих показатеља стања животне средине у циљу оптималног управљања заштићеним подручјима Пчињског округа“. Докторска дисертација. Универзитет “Унион-Никола Тесла”, Београд, 2017 – одабрана поглавља.			
4. Љ. Благојевић, „Животна средина и здравље“, Факултет заштите на раду, Ниш, 2012.			
5. Н. S. Young, I. M. Parker, G. S. Gilbert, A. S. Guerra, & C. L. Nunn, (2017). „Introduced species, disease ecology, and biodiversity–disease relationships“. Trends in Ecology & Evolution, 32(1), 41-54.			
6. Д. Ђукић, Л. Мандић, В. Ђуровић, А. Семенов, С. Весковић, М. Стојанов, & Ј. Младеновић, (2021). „Загађење животне средине и здравље човека“. <i>XXVI Саветовање о биотехнологији</i> .			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе			
Комбиновано, интерактивна настава са решавањем примера, коришћење конвенционалних и дигиталних алата, самостални истраживачки рад.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	25+25		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра	
Назив предмета: Стручна пракса 2	
Наставник/наставници: Наставници задужени за стручну праксу	
Статус предмета: Обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: Реализована Стручна пракса 1	
Циљ предмета	
Циљ Стручне праксе 2 је да студент практично примени стечена знања, кроз добро организован рад постигне виши степен професионалне самосталности и овлада сестринским вештинама неопходним за рад струковне медицинске сестре.	
Исход предмета	
У складу са постављеним циљевима и предвиђеним компетенцијама прате садржаје стручних и стручно-апликативних предмета. Оспособљеност студената да овлада вештинама извођења одређених сестринских интервенција у процесу здравствене неге болесника у интерној медицини, инфективним болестима, хирургији, неурологији, психијатрији, педијатрији и здравственој нези лица са инвалидитетом и нези старих.	
Садржај предмета	
Стручна пракса 2 обавља се из стручних и стручно-апликативних предмета друге године студија. Студент током Стручне праксе 2 треба да стекне знања и способности за идентификацију стања оболелих и планирање здравствене неге. Практична примена процеса здравствене неге за заразне, педијатријске, неуро-психијатријске, интернистичке болеснике и болеснике са посебним потребама и старих болесника. Специфичне сестринске интервенције у дијагностичким и терапијским процедурама, контрола виталних функција, контрола излучивања, колаборација са другим члановима здравственог тима, аутономија и одговорност будућег професионалца у здравственом сектору. Евалуација стечених знања и вештина на основу критичког размишљања и етичких одлука у циљу доношења исправног суда у својој професији и себи лично а све кроз активности у које се максимално укључује.	
Стручна пракса 2 обавља се у четвртном семестру на секундарном нивоу у Здравственом центру Врање, наставној бази Академије. Садржај Стручне праксе 2 је компатибилан са наставним садржајем стручних и стручно-апликативних предмета друге године студија: Интерна медицина са здравственом негом, Инфективне болести и епидемиологија са здравственом негом, Хирургија и трауматологија са здравственом негом, Неурологија и психијатрија са здравственом негом, Педијатрија са здравственом негом, Здравствена нега лица са инвалидитетом, Здравствена нега старих, Здравствено и социјано законодавство, Комуникације и етика у сестринству, Управљање медицинским отпадом и Медицинска екологија са хигијеном. Укупан број часова Стручне праксе 2 825 часова. Од 825 часова 525 часова студенти реализују током школске године, а 300 часова у току летњег распуста, тако што током школске године обавља праксу у складу са постојећим распоредом стручне праксе, а лети недељно 40 часова, наиме осам часова дневно што износи око месец и по дана током лета. Студенти могу бити укључени како у дневни рад, тако и ноћни рад у зависности од плана рада установа и у договору са наставницима и сарадницима који прате реализацију праксе. Студент је у обавези да Стручну праксу 2 документује Елаборатом стручне праксе.	
Литература	
Број часова наставе	825
Методe извођења наставе	
Методe извођења су условљене проблемима и потребама у здравственом сектору а струковна медицинска сестра најчешће користи:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разговор – интервју; ▪ Здравствено васпитни рад - припрема болничког материјала, услови за извођење дијагностичких и терапијских процедура и праћење истих.; ▪ Рад у оквиру важећих стандарда здравствене неге и правино вођење документације. 	
Оцена знања	
Одбранио/Није одбранио	

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Економија у здравству			
Наставник/наставници: Др Гордана Мрдак, проф.с.с., Др Милица Станковић, проф.с.с.			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да осигура познавање основних економских принципа и техника потребних за свакодневни рад здравствених радника у савременим условима, као и упознавање са основним проблемима финансирања здравствених институција.			
Исход предмета			
Студенти ће овладати способностима примене знања из области економије и финансирања здравствених организација. Студенти ће бити оспособљени да користе базичне економске концепте и технике при финансијском планирању у здравственим установама и да интерпретирају и користе податке за унапређење ефикасности рада здравствених установа.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Значај економских знања у здравству. Привредни развој и здравство. Карактеристике сектора здравствене заштите. Тржиште, понуда и тражња здравствених услуга. Тржишне структуре и модели тржишта. Сфере имперфектности тржишта здравствене заштите. Тржиште и конкурентност здравствених установа. Ефикасно коришћење ресурса. Функције трошкова и динамика трошкова у здравству. Фактори конкурентности давалаца здравствених услуга. Стратегије формирања цена здравствених услуга. Побољшање перформанси здравствених установа. Значај економске евалуације и коришћења метода економске евалуације у процесу доношење одлука у здравственој заштити. Улога државе у сектору здравствене заштите. Здравствено осигурање и коришћење здравствених услуга.			
<i>Практична настава</i>			
Начини финансирања здравственог система. Тржишни принципи у здравственом сектору и здравственим организацијама. Ефикасност здравственог сектора и здравствених организација. Извори финансирања здравствених установа. Уговарање услуга здравствених установа са фондовима/заводима здравственог осигурања. Јавно-приватно партнерство у здравству. Анализа и интерпретација финансијских информација у здравственим установама. Управљања ресурсима здравствених установа. Финансијско планирање у здравственим установама. Реформа здравства. Политика Европске уније у области здравства. Економски аспекти пословног умрежавања. Дугорочна здравствена брига. Доношење одлуке о инвестирању, финансирању и структури капитала у здравственим организацијама. Анализа студија случаја.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Јаковљевић, М., Здравствена економија са фармакоекономијом, Медицински факултет Крагујевац, 2014. 2. Folland S., Goodman A., Stano M., The Economics of Health and Health Care, Pearson Education, 2013. 3. Крагуљ Д., Економија – Основи микроекономске и макроекономске анализе, издање аутора, 2011. 			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	5		
колоквијум–и	45		
семинар–и	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Гинекологија и акушерство са здравственом негом			
Наставник/наставници: Прим. мр сци. мед. др Марина Ј. Јањић, спец. гинекологије и акушерства			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета:			
<ul style="list-style-type: none"> – Стицање стручних знања и вештина из области гинекологије и акушерства које омогућавају рад на свим нивоима (примарна, секундарна и терцијарна) здравствене заштите жена. – Усвајање специфичних знања из области здравствене заштите жена у свим њеним животним раздобљима. – Оспособљеност за рад на превенцији болести и унапређењу здравља. – Стицање знања и вештина из области здравствене неге у гинекологији и акушерству. 			
Исход предмета			
Оспособљеност студената да примене научена знања у раду са популацијом жена свих животних доба и на свим нивоима здравствене заштите жена, у превентиви, у дијагностици и лечењу гинеколошко-акушерских проблема као и рад на унапређењу здравствене заштите жена у периоду трудноће и лактације.			
Садржај предмета			
Теоријска настава:			
Специфичности организације рада и улога сестринске службе у здравственој заштити жена. Карактеристике репродуктивних органа жене. Хормони у гинекологији и акушерству. Малформације женских полних органа. Повреде и обољења женских полних органа. Бенигни и малигни тумори и оперативни захвати у гинекологији. Репродукција. Физиологија репродукције. Оплођење и трудноћа. Физиологија и патологија трудноће. Акушерске операције, порођај и пуерпериум.			
Практична настава:			
Здравствена документација, припрема жене за преглед и дијагностичке процедуре. Вежбе у операционој сали, породилишту, јединицама интензивне неге са циљем савладавања садржајем рада из домена сестре у области здравствене неге у гинекологији и акушерству.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Младеновић, Д. и сар. Гинекологија и акушерство, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.2001. 2. Петковић, С. Гинекологија, Елит Медика, Драслар, Београд 2004. 3. Плећаш, Д. Гинекологија и акушерство, уџбеник за студенте медицине, Београд, 2010. 4. Курјак, А. Гинекологија и перинатологија, Голден тиме, Вараждинске Топлице, 1995. 5. Berek, S. Jonathan, Novak's Ginekology 12th edithion, Wiliams&Wilkins, 1996. 6. Живановић, В. Здравствена нега у гинекологији и акушерству, Драган Срњић, Шабац, 2008. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра		
Назив предмета: Рехабилитација са здравственом негом		
Наставник/наставници: Др мед. Данијела Цивкароски, спец. физикалне медицине и рехабилитације		
Статус предмета: Обавезни		
Број ЕСПБ: 7		
Услов: Нема		
Циљ предмета		
<p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ, УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА АКТИВНОСТИМА ЗБРИЊАВАЊА И РЕДУКЦИЈИ БОЛЕСНИКА СА АКТИВНОСТИ САМОЗБРИЊАВАЊА. Студент стиче знање о основним принципима рехабилитационог процеса, начину спровођења неге и могућим исходима, упознаје се са специфичностима процеса рехабилитације, опремом, помагалима и спровођењу АДЖ. Стиче неопходно знање за обављање самосталних и међузависних сестринских интервенција у процесу рехабилитационе неге. Упознаје се са неговањем особа са инвалидитетом, као и едукацијом и мотивацијом особа са инвалидитетом и члановима њихове породице.</p>		
Исход предмета		
<p>ОСПОСОБЉАВАЊЕ СТУДЕНТА ЗА ОБАВЉАЊЕ САМОСТАЛНИХ И МЕЂУЗАВИСНИХ СЕСТРИНСКИХ ИНТЕРВЕНЦИЈА У ПРОЦЕСУ РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, ПРОЦЕНА ФУНКЦИОНАЛНЕ НЕЗАВИСНОСТИ ОСОБЕ СА НАРУШЕНОМ ФУНКЦИОНАЛНОМ СПОСОБНОШЋУ И РЕАЛИЗАЦИЈУ СПЕЦИФИЧНИХ ПРОЦЕДУРА НЕГЕ ТОКОМ СПРОВОЂЕЊА РЕХАБИЛИТАЦИОНОГ ТРЕТМАНА. Студент ће знати да идентификује патолошка стања, савладаће поступке и вештине које се предузимају у рехабилитацији неуролошких, кардиоваскуларних, реуматолошких, респираторних, посттрауматских и ортопедских пацијената. Студент ће бити оспособљен да препозна, прикупи податке, анализира патолошка стања и планира програме здравствене неге у зависности од узраста, дијагнозе, стања и психосоцијалног статуса пацијента. Студент ће бити оспособљен за савремен хуманистички и етички приступособи са инвалидитетом. Врши се и оспособљавање студента у процесу рехабилитационе неге посебно у неговању особа са инвалидитетом, као и едукацију и мотивацију истих, као и чланова његове породице уз међусобно уважавање и вредновање чланова тима.</p>		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
<p>Принципи рехабилитације. Организација здравствене неге у процесу рехабилитације. Посматрање инвалидне личности као психосоматске целине. Тимски рад у процесу рехабилитације. Пацијент и породица као активан члан тима за негу. Општи и специфични задаци рехабилитационе неге. Спровођење активности збрињавања и редукција болесника за активности самозбрињавања. Превенција контрактура. Корективни положаји. Врсте покрета. Тренинг мочрајне бешике, интермитентна катетеризација. Тренинг дебелог црева. Вертикализација. Врсте трансфера. Помагала у рехабилитацији. Заштита кичменог стуба особа за негу, заузимање правилног положаја при обављању физичких активности. Појам и значај рехабилитације. Врсте и поделе. Основна терминологија у рехабилитацији (оштећење, инвалидност, хендикеп). Фазе рехабилитације. Процена функционалне независности и потреба за негом. Специфичности болничке јединице. Опрема. Помагала за одржавање исправног става и кретања. Ортозе и протезе. Специфичност рехабилитације особа са церебралном парализом, паркинсоновом болешћу, миастенијом гравис и мултиплом склерозом. Специфичност рехабилитације особа након могућег удара, лезије медуле спиналис, цервикалним и лумбалним синдромом. Специфичност рехабилитације особа са реуматолошким, ортопедским и респираторним обољењима. Потенцијалне компликације. Прилагођавање и реакције на сопствено ограничење. Медицинска рехабилитација. Активност самозбрињавања и активности дневног живота. Функција независности: покрет и кретање. Инактивитет и његове последице. Превенција компликација удружених са инактивитетом. Рехабилитација болесника после повреде-обољења локомоторног апарата. Рехабилитација дечјег доба. Рехабилитација неуролошких болесника. Рехабилитација болесника са кардиоваскуларним и респираторним обољењима. Инвалидност-онеспособљеност и њена превенција.</p>		
<i>Практична настава</i>		
<p>Процена стања болесника, формулисање дијагнозе неге и колаборативних проблема, постављање циљева неге, планирање програма неге, реали зација неге и евалуација неге код болесника са оштећењем ЦНС-а и ПНС-а, мишићно-коштаног система, кардиоваскуларног система, респираторног система, реуматских оштећења, ампутација, опекотина и других оштећења. Специфичности хабилитационе неге у процесу рехабилитације деце и процес рехабилитације и неге старих. Практични приказ специфичних болесничких јединица и опреме. Процена самосталности у АДЖ и примена ФИМ теста. Промена положаја, корективних положаја и позиционирање. Помагала за позиционирање и растерећење. Мобилизација, вертикализација, увежбавање трансфера. Практична примена привремених или трајних помагала. Тренинг мочрајне бешике и дебелог црева. Спречавање настанка контрактурних деформитета и декубитуса. Рехабилитација за АДЖ. Тимски рад у рехабилитацији. Практична примена евалуације постигнутог рехабилитационог третмана.</p>		
Литература		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Коњикушић В., Коцев Н. Здравствена нега у процесу рехабилитације, Ауторско издање Београд 2005. 2. Јовић С. Медицинска рехабилитација особа са моторичним поремећајима, Београд: БМШ, Београд 2011. 3. Зековић П, Михајлова – Зековић Р. Здравствена нега и рехабилитација. Београд: Завод за уџбенике 2009. 4. Hoeman S. RehabilitationNursing: Prevention, Intervention, and Outcomes, 4e (Rehabilitation nursing: Process& Application, 4th Edition Publisher: St. Louis Missouri: Mosby 2007. 5. Сестринске процедуре, одабрана поглавља у књизи Nursing procedures, превод четвртог издања, Датастатус Београд 2010. 6. Howard Rusk. Рехабилитација. Савез друштва дефектолога Југославије, Београд 2001. 7. Живојин Зеџ, Принципи рехабилитације, ВМШ Београд 1980. 8. Кањух ж., Павичевић Љ, и Швиртлих Л. Бол у Леђима, Клиника за рехабилитацију и ИЕН, Београд, 2002. 9. Недивидек Б. Основи физикалне медицине и медицинске рехабилитације. Медицински факултет Нови Сад, 2001. 10. Вељковић М. Медицинска Рехабилитација, Медицински факултет Крагујевац, 2001. 		
Број часоваактивне наставе	Теоријска настава:45	Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.

Оценазнања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Онкологија са здравственом негом			
Наставник/наставници: Др мед. Коста Здравковић, спец. интерне медицине, субспецијалиста онкологије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>Упознавање студената како са теоријским тако и са практичним знањима из области онкологије. Циљ теоријске наставе је да студенте упозна са онколошким болестима, симптомима и знацима онколошких болести, затим са методама превенције, испитивања, дијагностиком, терапијом и праћењем онколошких болесника након завршетка лечења. Омогућити студентима да упознају и науче основне дијагностичке и терапијске процедуре у онкологији.</p>			
Исход предмета			
<p>Оспособљеност студената за примену стандарда процеса здравствене неге у онкологији. Теоријска настава треба да код студената развије правилан однос према онколошким пацијентима. Практична настава треба да омогући студентима овладавање вештинама неопходним за активно учествовање у дијагностичким и терапијским процедурама. Оспособљеност за рад у тиму за здравствену негу у хоспиталним условима, уз поштовање свих професионалних и етичких принципа. Оспособљеност за реализацију здравствено-васпитних интервенција у онкологији и едукације како онколошких пацијената тако и њихове радбине.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Дефиниција малигнух болести: онкологија, карциногенеза, тумор, подела тумора, етиопатогенеза, фактори ризика, метастаза, туморска ангиогенеза, симптоми и знаци малигне болести, постављање дијагнозе малигне болести, класификација. Превенција и откривање малигнух болести. Модалитети терапијског третмана у онкологији: хирургија, хемиотерапија, радиотерапија, имунотерапија, биолошка терапија, хормонотерапија, комбиновано лечење. Специјална онкологија-по системима органа.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Организациона шема рада онколошке службе. Упознавање са процесом пријема и отпуста пацијената, значајем првог контакта и квалитетне интерперсоналне комуникације и комуникације са пацијентом. Учесће медицинске сестре у скрининг процедурама. Практична примена процеса здравствене неге и вођења медицинске документације. Припрема цитостатика за апликовање. Рад са ламинарном комором и мере за заштиту у раду са цитотоксичним агенсима.</p>			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бошковић, С. „Здравствена нега у онкологији“, ВЗШСС у Београду, Београд, 2012. 2. Костић-Милосављевић, М. „Онкологија“, ВЗШСС у Београду, Београд, 2015. 3. Јовановић, Д. „Основи онкологије и палијативна нега онколошких болесника“, Медицински факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2008. 4. Врдољак, Е. и сар. „Клиничка онкологија“, Медицинска наклада, Загреб, 2013. 5. Копитовић, И. „Интерна медицина за студенте здравствене неге“, Медицински факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2015. 6. Филиповић С. „Основи клиничке онкологије“, Медицински факултет у Нишу, Ниш, 2009. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45		Практична настава: 30
Методе извођења наставе			
<p>Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
Колоквијум-и	50		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Палијативно збрињавање			
Наставник/наставници: Др мед. Коста Здравковић, спец. интерне медицине, субспецијалиста онкологије			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Упознавање студената са филозофијом и праксом палијативног збрињавања, развој теоријских знања, вештина и ставова потребних за делотворно и емпатијско пружање услуга палијативног збрињавања. Стицање знања и вештина неопходних за разумевање, дефинисање и задовољавање потреба корисника палијативног збрињавања. Оспособљавање студената за тимски рад у палијативном збрињавању са посебним освртом на палијативну негу.			
Исход предмета			
Студент ће разумети природу палијативног збрињавања, посебно улогу медицинске сестре као носиоца палијативне неге и стећи личне ставове о умирању и туговању. Овладаће како фармаколошким, тако и нефармаколошким мерама за ублажавање симптома болести, мерама за усклађивање збрињавања са потребама и жељама болесника, вештинама у комуникацији са болесником и родбином. Изборни предмет је највише усмерен ка практичној примени знања о здравственој нези болесника, са посебним освртима на компликације које се јављају током различитих процедура у процу палијативног збрињавања болесника.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Појам и дефиниција палијативног збрињавања, филозофија, принципи, историјат. Место палијативног збрињавања у оквирима јавног здравља, организација палијативног збрињавања у свету. Организација палијативног збрињавања у Србији. Тимски приступ, стратегија палијативног збрињавања. Палијативна нега и место и улога медицинске сестре у палијативном збрињавању. Бол, класификација, процена јачине, лечење. Улога медицинске сестре у контроли бола. Принципи контроле симптома. Хитна стања у палијативном збрињавању. Комуникационе вештине у палијативном збрињавању. Цаопштавање лоших вести. Едукација пацијента и породице. Стрес и синдром сагоревања. Туга и жалост. Еутаназија и асистирано самоубиство. Донирање органа и значај донорства.			
<i>Практична настава</i>			
Упознавање студената са наставном базом: практични приказ организације палијативног збрињавања и палијативне неге. Тимски рад и место медицинске сестре у тиму за палијативно збрињавање. Сестринска процена животних навика и потреба пацијената и породице. Планирање обима здравствене неге. Контрола виталних функција. Контрола излучевина. Контрола симптома и улога медицинске сестре у контроли симптома. Апликација лекова, нежељени ефекти терапијског третмана. Примена здравствене неге у хитним стањима. Комуникација са пацијентима у процу палијативног збрињавања, комуникација са родбином. Саопштавање лоших вести. Вођење медицинске документације			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бошковић С. „Здравствена нега у онкологији“, ВЗСС у Београду, Београд, 2012 2. Јовановић Д. И сар. „Основи онкологије и палијативна нега онколошких болесника“, Медицински факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2008. 3. <i>Downing J. i sar.</i> „Палијативна медицина – приручник за стиуденте медицине“, Медицински факултет у Београду, Београд, 2012. 			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра		
Назив предмета: Примарна здравствена заштита и кућна нега		
Наставник/наставници: Др мед. Марија Стефановић, спец. оториноларингологије		
Статус предмета: Изборни		
Број ЕСПБ: 6		
Услов: Нема		
Циљ предмета:		
<p>Циљ овог предмета је упознати студенте са основним појмовима теоријске и практичне примене ове медицинске дисциплине у њиховом будућем раду. Стицање знања и вештина за рад са здравим и болесним појединцима и породицом у кућним условима; оспособљавање за комуникацију са породицом и преношење знања пацијенту и члановима породице у кући. Задатак наставе је да студент усвоји знања и вештине неопходне за рад у кућном лечењу. Специфични циљ наставе је да студент сажме претходно стечена знања и вештине те да их примени у решавању проблема пацијената које збрињава у кућним условима.</p>		
Исход предмета:		
<p>Студент ће бити оспособљен да у пракси свакодневно, пацијенту пружи основне информације о ризичним факторима за одређене назолошке групе, предложи хигијенско-диететски режим пацијенту, укаже на превенцију фактора ризика. Такође ће бити оспособљен да примењује знања неопходна за сагледавање пацијентовог стања, сагледавање основних лабораторијских анализа, познавање најчешће прописиваних лекова и њихових доза. Кроз вежбе са пацијентима, студент ће научити како да успостави одговарајући однос са пацијентима. Студент ће такође бити оспособљен да примени специфичне поступке здравствене неге у кућним условима што подразумева терапију и збрињавање болесника у кућним условима и породици и едукацију његове породице.</p>		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава:</i>		
<p>Увод у примарну здравствену заштиту и кућну негу, Општи проблеми. Организација рада кућне неге. Кућна нега у систему здравствене и социјалне заштите. Значај примарне здравствене заштите и кућне неге. Основни принципи. Задаци кућне неге. Аспекти кућне неге. Медицинска документација кућне неге. Мониторинг виталних функција у кућним условима, симптоми и знаци болести. Фактори ризика за настанак болести, Превенција болести, Превенција ризика за настанак болести. Принципи правилне исхране. Вештина комуникације у кућним условима. Процена стања и потреба пацијената у кућној нези. Праћење стања пацијената и породице. Безбедност и превенција повреда у кућним условима. Примена и чување лекова. Лекови, апликација и подела лекова. Ограничено покретни и непокретни пацијенти и компликације код истих. Здравствено-васпитни рад са оболелима и њиховом породицом. Кућно лечење интернистичких пацијената. Специфичност кућне неге педијатријског болесника: Специфичности кућне неге старих и инвалидних особа; Специфичности кућне неге онколошких болесника. Палијативна нега у кући. Здравствена нега у кући-фактори који утичу на развој и значај здравствене неге у кући. Будућност кућног лечења-менаџери и доктори примарне здравствене заштите. Потреба за обуком медицинских састара за одржавање едукативних семинара кућне неге у систему здравствене неге у кући.</p>		
<i>Практична настава:</i>		
<p>Упознавање студента са наставном базом. Организација кућне неге; Едукација појединаца и породице за негу у кући. Комуникација са појединцем и породицом. Практична процена стања и потреба корисника. Посматрање у кућним условима. Контрола примене и чување лекова. Идентификација знака и симптома оболелих. Процена животних навика; Упознавање са протоколом едукације у пракси; Планирање обима здравствене неге; Контрола виталних функција; Контрола излучевина; Апликација лекова болесницима; Нежељени ефекти третмана; Примена здравствене неге у хитним стањима; Комуникација са пацијентом током лечења и у палијативном збрињавању; саопштавање лоших вести; принципи правилне исхране; рехабилитација; специфичности сестринских интервенција пацијената у терминалној фази болести. Опрема и садржај рада медицинске сестре и техничара, патронанжној служби и кућно лечењу, терапијске процедуре медицинске сестре и техничара и демонстрација знања и вештина у амбуланти и на терену а у циљу стицања организационом способности сестре менаџера... Специфичности кућне неге педијатријског болесника; специфичности кућне неге старих и инвалидних особа; специфичности кућне неге онколошких болесника. Палијативна нега у кући.</p>		
Литература		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Јовановић Д. и сарадници, „Основи онкологије и палијативна нега онколошких болесника“: Универзитет у Новом Саду, Медицински Факултет 2008. 2. Иван Кошитовић, „Интерна медицина за студенте здравствене неге“, Универзитет у Новом Саду 2015. 3. Милена Тијанић, Десанка Ђурановић, Ратомирка Рудић, Љиљана Радовановић, „Здравствена нега и савремено сестринство“, Научна КМД, Београд 2010. 4. Катарина Станковић. Општа Медицина-Породична медицина. Секција Опште Медицине српског лекарског друштва Београд 2006 5. Кекуш Дивна. Здравствена нега у превентивној здравственој заштити Виша Медицинска школа, Београд, 2005 		
Број часоваактивне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30

Методe извођења наставe

Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.

Оценазнања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Усмени испит	30
практична настава	10		
колоквијум–и	40		
Практични рад	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра
Назив предмета: Неурологија и психијатрија са здравственом негом
Наставник/наставници: Др Дејан Савић, доцент, Др мед. Ивана Костић-Петровић, спец. психијатрије
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Оспособљавање студента да применом стеченог знања, вештина и практичних умећа у опсервацији пацијента, комуникацији са пацијентом, неге, лечења и рехабилитације пацијента буде способен да препозна основне елементе неуролошких стања и болести, буде у стању да евидентира и исправно поступи у случајевима ургентних стања у неурологији и буде адекватно припремљен за учешће у процесима неге, лечења и рехабилитације неуролошких болесника у процесу здравствене неге. Упознавање студента прво са основним појмовима психијатрије, феноменологијом и симптоматологијом. Даље улажење у материју пружа могућност разумевања порекла психичких тегоба, упознавање са психопатологијом и дијагностиком психијатријских поремећаја. Други део наставе посвећен је обуци струковне медицинске сестре за рад како у хоспиталним, тако и у полухоспиталним и амбулантним условима имајући у виду све специфичности психијатријске службе. С обзиром на нове технологије и комуникацијске изазове посебна пажња је дата етици у психијатрији, рехабилитацији и спречавању стигматизације психијатријских пацијената.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Оспособљавање студента да применом стечених знања, вештина и практичних умећа утврђује потребе болесника за негом, методолошким приступима у процесу здравствене неге као и елементима тимског рада са пацијентима са неуролошким обољењима. Оспособљеност како за разумевање и распознавање разних психопатолошких феномена тако и примена стечених вештина у нези, лечењу и рехабилитацији психијатријских пацијената. Студент такође треба да буде обучен за васпитно-здравствену едукацију у широј социјалној средини.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Етиологија и класификација неуролошких обољења. Увод у здравствену негу у неурологији. Принципи неге у неурологији у свим нивоима здравствене заштите. Препознавање хитних стања у неурологији и поступака мера збрињавања и неге. Пријем и отпуст болесника. Неуролошки диспанзер, неуролошко одељење, неуролошка интензивна нега. Документације здравствене неге. Специфичности комуникације у неурологији. Утврђивање потреба за негом по процесу здравствене неге. Процена стања болесника. Постављање циљева неге. Сачињавање програма неге. Евалуација неге. Упознавање са специфичностима неуролошких болести и неуролошких болесника. Значај сестринских интервенција у припреми болесника за извођење дијагностичких и терапијских процедура. Едукација болесника и чланова породице у неговању болесника у кућним условима. Основи функционалне анатомије нервног система. Синдроми неуролошких оштећења. Дијагностичке методе у неурологији. Оштећења кранијалних нерава. Свест и поремећаји свести. Епилепсије. Спавање и поремећаји спавања. Краниocereбралне повреде. Повреде кичменог стуба. Тумори централног нервног система. Цереброваскуларне болести. Болести екстрапирамидалног система. Обољења периферног нервног система. Запаљенске болести нервног система. Болести мишића. Демиелинизационе болести нервног система. Дегенеративне болести нервног система. Деменције. Неролошка обољења у развојном добу.</p> <p>Основи историје психијатрије- психијатријски знаци и симптоми, психички нормално и абнормално- општа психопатологија (свест, опажање, пажња, афекти, мишљење, памћење, интелигенција, нагони)- дијагностика и класификација душевних поремећаја (обољења) - органски душевни поремећаји - болести зависности- схизофрене психозе- поремећаји расположења- анксиозна стања- реакције на стрес, дисоцијативни и соматоформни поремећаји- поремећаји личности- поремећај исхране и спавања, проблеми сексуалности и пола- самоубиство и самоповређивање, ментална ретардација- психијатрија деце и омладине, геријатријска психијатрија.</p> <p>Начела и специфичности здравствене неге у психијатрији- здравствена нега одређених душевних поремећаја (нпр. схизофрених, суицидалних пацијената итд.) и старосних категорија (педијатријска и герантопсихијатрија)- вођење медицинске документације- посебности рада у психијатријској служби, са освртом на специфичности хоспиталног и полухоспиталног третмана- улога сестре у биолошкој терапији (психофармакотерапији)- психотерапија и социотерапија у раду медицинске сестре тј. техничара- етички принципи у раду и борба против стигматизације душевних пацијената.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Организација неуролошке службе. Тријажа неуролошких болесника. Препознавање хитних стања и стања виталне угрожености неуролошких болесника. Процена стања свести пацијената. Специфичности неге неуролошких болесника. Специфичности комуникације са неуролошким пацијентом и члановима породице оболелог од неуролошких обољења. Опсервација и процена стања основних неуролошких функција. Превенција и нега декубитуса. Превенција појаве уринарних и плућних инфекција код непокретних пацијената. Превенција појаве дубоких венских тромбоза и контрактура код непокретних пацијената. Вођење документације процеса здравствене неге. Утврђивање потреба за негом. Учешће у примени дијагностичких и терапијских процедура.</p>

Практична настава се одржава на одељењу ОБ Врање, студент има увид и у функционисање Дневне болнице исте установе. Предвиђено је упознавање студента са радом одељења – пријемом пацијента, постављањем сестринске дијагнозе, негом пацијента, као и учествовање у Тимском раду у напред наведеним областима.

Литература

1. Левић З., „Основи савремене неурологије“, Завод за уџбенике, Београд, 2005
2. Костић В., „Неурологија“, Медицински факултет, Београд, 2007
3. Ђурић С., „Основи неурологије за студенте струковних студија“, Медицински факултет, Ниш, 2012
4. Марић Ј., „Клиничка психијатрија“, МЕГРАФ, Београд, 2001
5. Грбеша Г, Станковић М., „Општа психопатологија у клиничкој пракси“, Свен, Ниш, 2015
6. Гелдер М., „Психијатрија“, Оксфорд, превод, ДАТАСТАТУС, 2005
7. Кекуш Д., „Психијатрија са негом“, практикум, Београд, 2004
8. Бегић Д, Јукић В, Медвед В., „Психијатрија“, Медицинска наклада, Загреб, 2015

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методe извођења наставе

Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Педијатрија са здравственом негом			
Наставник/наставници: Др мед. Данијела Крстић, спец. педијатрије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нама			
Циљ предмета			
Савремено сагледавање и формирање ставова о дечјем здрављу од рођења, преко поласка у школу до 18 година живота. Раст, развој, исхрана, превенција, помоћ да се успостави дијагноза, припреме за транспорт најугрозенијих пацијената и лечење деце од интензивне неге за неонатусе до интензивне неге деце са 18 год.			
Исход предмета			
Студенти ће бити оспособљени да планирају и да примене процес здравствене неге болесника, организују, координирају и спроводе планирану здравствену негу, примењујући вештине сестринске праксе према најновијим стандардима, да електронски воде документацију пацијената и да делују унутар тима са развијеним професионалним односом према пацијентима и одговорношћу као и да спроводе здравствено васпитни рад. Оспособљеност да се идентификују опште и специфичне потребе оболелог детета, такође да се разумеју и изводе дијагностичке и терапијске процедуре у оквиру своје компетентности. Студенти ће бити оспособљени да овладају праћењем стања педијатријских пацијената, виталних параметара на мониторима и препознавањем симптома и знакова болести. Оспособљени за узроковање крви, урина, ликвора, спутума, столице брисева и осталих неопходних лаб. анализа. Студенти ће бити оспособљени да спроводе самосталне, међузависне и зависне сестринске ф-је у инвазивној и неинвазивној дијагностици и терапији: припрема родитеља, болесника, материјала, простора и асистирање при извођењу процедура у свим областима педијатрије. Примена терапије и поступак са дететом са фебрилним конвулзијама и епилептичним нападом. Адекватно извођење трансфузије крви и деривата крви. Студенти ће бити оспособљени за практичан рад у сложеним ситуацијама у здравственом сектору: рад у интензивној нези најмлађих пацијената, активно учешће у сложеним процедурама, хитно збрињавање животно угроженог детета. Биће оспособљени за праћење раста и развоја, исхране адекватне узрасту, хигијенско дијететичких мера у складу са одређеним болестима. Такође, оспособљени за планирање, организацију и спровођење имунизације, рад са здравом децом и родитељима/старатељима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Увод у предмет Педијатрија са освртом на историјски развој неге детета. Основи раста и развоја, табеле за праћење, здрава исхрана неонатуса, одојчади и деце, малнутриције, основи хемостазе воде и електролита, неонатологија, пулмологија, кардиологија, алергијске рекације и алергологија са извођењем проба, имунологија и вакцинација, генетика и наслеђе, гастроентерологија, дечја хирургија, хематологија, ендокринологија, нефрологија, дечја неурологија, дечја онкологија са посебним освртом на развојне проблеме деце и дечја психијатрија. Здравствена нега детета са посебним потребама.			
Практична настава			
Установе за здравствену заштиту деце. Стицање вештина здравствене неге у раду са болесном и здравом децом, оспособљавање за неодложно лечење и стабилизовање најмањих и најстаријих пацијената, за брзу клиничку орјентацију када треба извести дијагностичку процедуру, основе реанимације неонатуса и старије деце, интубације, пласирање канила, праћење пацијената на мониторима, фототерапија, оксигенотерапија. Давање крви и деривата крви. Нега детета са хемофилијом. Нега детета са опекотинама. Нега детета са повредом главе. Нега животно угроженог детета у транспорту. ЕКГ и Холтер за децу. Систематски прегледи и имунизација. Обука родитеља у контроли болести у кућним условима.			
Литература			
1. Душко Мардешкић и сарадници, „Педијатрија“, Школска Књига, Загреб, 2016.			
2. Јанковић Б., „Водич за основно и специјално збрињавање новорођенчета“, Институт за здравствену заштиту мајке и детета, Београд, 2011.			
3. Маринковић Љ., „Здравствена нега у педијатрији“, Г.А.Д. Београд, 2007.			
4. Савремена сазнања о актуелним темама са интернета			
Број часова/активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групе и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		

семинар-и	-		
-----------	---	--	--

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Методика и организација здравствене неге			
Наставник/наставници: Др Драгана Станојевић, ред. проф., Др Сениша Стојановић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Да организацијом активних облика учења и наставе студенти стекну потребна знања за разумевање циљева, задатака и садржаја Здравствене неге као наставног предмета у средњој медицинској школи. Овладавање вештинама самосталног планирања, организовања, извођења и вредновања наставног рада у предмету Здравствена нега. Стицање потребних знања за разумевање модернизације наставног процеса и примену савремених дидактичких стратегија, интерактивних облика рада и образовних технологија; Развијање критичког и креативног мишљења и акционо-истраживачког односа према васпитно-образовном раду.			
Исход предмета			
Студенти ће на крају реализације програмских садржаја усвојити и разумети теоријске основе и специфичности наставе предмета Здравствена нега. Умети да објасне и образложе циљеве, исходе и садржаје предмета Здравствена нега. Самостално израде документацију неопходну за планирања и припремања наставе предмета Здравствена нега (оперативни и глобални план рада, сценарио за извођење наставног часа здравствене неге). Припреме дидактички материјал за извођење наставе здравствене неге. Умети да образложе примену метода организације, реализације и вредновања наставног процеса предмета Здравствена нега. Умети да израде или целисходно одаберу инструменте за евалуацију рада ученика у настави здравствене неге. Израде објективне инструменте за вредновање постигнућа ученика. Објасне и образложе компетенције наставника здравствене неге.			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска настава</i>			
1. Појам, предмет и задаци Методике као научне и наставне дисциплине. Дидактика као теоријска основа специфичних методика наставе. 2. Појам и суштина наставе предмета Здравствена нега. Специфичности процеса сазнавања у настави предмета Здравствена нега. 3. Место и улога наставног предмета Здравствена нега у Наставном плану и програму средње медицинске школе. 4. Циљеви и исходи наставног предмета Здравствена нега. Садржаји предмета Здравствена нега (од првог до четвртог разреда средње медицинске школе). 5. Специфичности примене дидактичких принципа у реализацији предмета Здравствена нега. 6. Облици рада у настави здравствене неге. 7. Наставне методе у реализацији садржаја здравствене неге. 8. Наставна средства и помагала у реализацији садржаја здравствене неге. 9. Дидактички медији у реализацији наставе здравствене неге са посебним освртом на уџбенике - Здравствена нега за први, други, трећи и четврти разред средње медицинске школе. 10. Амбијентална настава у реалном окружењу, установама здравствене и социјалне заштите. 11. Планирање и припремање наставе здравствене неге. Етапе наставног процеса (макроструктура и микроструктура) у реализацији наставе здравствене неге. 12. Обрада нових садржаја у настави здравствене неге. Понављање, вежбање и проверавање у настави здравствене неге као етапе наставног процеса. 13. Дидактички модели активне наставе и учења. Индивидуализована и диференцирана настава у оквиру предмета Здравствена нега. 14. Евалуација наставног рада: специфичности оцењивања у настави предмета Здравствена нега, примена техника и инструмената објективног вредновања у предмету Здравствена нега. 15. Улога наставника здравствене неге. Стандарди компетенција за професију наставника здравствене неге.			
<i>Практична настава</i>			
1. Упознавање и анализа наставног плана и програма предмета Здравствена нега у средњој медицинској школи. 2. Упознавање уџбеника здравствене неге за све разреде медицинске школе. 3. Упознавање опште организације рада средње медицинске школе (простор, опрема, кадар, распоред часова). 4. Израда обрасца припреме за извођење наставе здравствене неге за сваки разред. 5. Посматрање, анализа и евалуација наставних часова здравствене неге (обрада нових садржаја, вежбање, понављање, проверавање и вредновање). 6. Посматрање и анализа часова здравствене неге у реалном окружењу. 7. Извођење наставе здравствене неге на различитим садржајима у свим разредима медицинске школе. 8. Израда дидактичког материјала за примену у настави здравствене неге. 9. Израда тестова и осталих инструмената за вредновање рада ученика у оквиру предмета Здравствена нега. 10. Евалуација различитих аспеката квалитета наставе здравствене неге. 11. Праћење рада и напредовања ученика. 12. Евиденција рада и професионалног развоја наставника. 13. Примена информационе технологије у свим етапама наставног процеса.			
Литература:			
1. Marzano R, Pickering D, Pollock J. (2006). <i>Nastavne strategije. Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i> . Zagreb: Educa.			
2. Ранковић Васиљевић, Р. (2000). <i>Методика наставе здравствене неге</i> . Београд: Виша медицинска школа.			
3. Стошић В. (2005). <i>Методика наставе стручних предмета</i> . Врање: Народни универзитет.			
4. Ауторизована предавања: доступна на http://vle.medical.uns.ac.rs/			
<i>Допунска</i>			
5. Quinn F, Hughes S. (2013). <i>Quinn's Principles and Practice of Nurse Education</i> 6th ed. Cengage Learning.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе:			
предавања, дискусије, групни рад, семинарски рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активности у току наставе	10	усмени испит	30
практична настава	10		
колоквијум–и	40		
семинарски рад, Power Point презентација	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Методологија истраживања у сестринству			
Наставник/наставници: Др Сениша Стојановић, редовни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
<p>Да се организацијом активних облика учења и наставе студенти упознају са основним принципима методологије истраживања и стекну знања неопходна за стицање вештина за израду стручних пројеката. Изучавање специфичности примене научних метода, техника и процедура стручно-научног сазнања, односно улоге теорије методологије у планирању и изради стручно-научних истраживања. Оспособљавање за практичну примену одређених метода у научноистраживачком, као и у стручном раду у разним областима сестринства.</p>			
Исход предмета			
<p>Студенти ће бити оспособљени за реализацију самосталних истраживања, за уочавање проблема и операционализацију методолошког оквира истраживања, прикупљање чињеница уз примену адекватних метода и истраживачких техника, за презентацију и публиковање стручно-научних радова уз примену правила академске комуникације, валоризацију и евалуацију сопствених и других истраживања.</p>			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска настава</i>			
<p>Општи појмови науке и метода научног рада. Карактеристике и врсте истраживања. Етика истраживачког рада. Технике прикупљања и обраде података. Дескриптивне, аналитичке, експерименталне студије. Здравствена заштита заснована на доказима. Основне врсте научних и стручних радова. Иновације у сестринству. Критеријуми за избор научних информација. Извори и носиоци научних и стручних информација. Претраживање база података. Експлоративно и дескриптивно евидентирање релевантних информација. Цитирање литературе у научно/стручном раду у складу са стандардима академске комуникације. Техничка припрема научно/стручног рада. Техничка припрема завршног рада. Основни елементи завршног рада. Израда завршног рада. Презентација стручног рада.</p>			
<i>Практична настава</i>			
<p>Примена различитих метода кроз облике симулације и конкретног извођења одређених поступака и процедура у истраживачком раду и решавању проблема. Студенти спроводе анкете, интервјуе, студије случаја и др. Анализа релевантних стручних пројеката. Анализа студентских стручних пројеката који предствљају припрему за израду завршног рада. Увежбавање правила писања истраживачког рада.</p>			
Литература:			
<p>1. Савић, Ђ. Ј. (2013). <i>Методологија научног сазнања и како створити научно дело у биомедицини</i>. Београд: Дата статус.</p> <p>2. Ристановић Д., Дачић, М. (2003). <i>Основи методологије научноистраживачког рада у медицини</i>. Београд: Веларта.</p> <p>3. Стојановић-Јовановић, Б., Кекуш, Д. (2020). Истраживања сестринске праксе - неопходан фактор у успостављању и одржавању високих стандарда здравствене неге. <i>Сестринска реч – часопис удружења медицинских сестара, техничара и бабица Републике Србије</i>, вол. 23, бр.80, стр.15-19.</p>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе:			
Предавања, вежбе, дискусије, самостални истраживачки рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	10		
колоквијум-и	40		
израда истраживачког нацрта	10		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Мултидисциплинарна интензивна нега			
Наставник/наставници: Др мед. Слађана Васиљевић, спец. анестезиологије, реаниматологије и интензивне терапије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ ТЕОРИЈСКОГ И ПРАКТИЧНОГ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ У ЈЕДИНИЦИ ИНТЕНЗИВНОГ ЛЕЧЕЊА.			
Исход предмета			
Студент ће стећи потребна теоријска знања и практичне вештине за рад са најтеже оболелим пацијентима. Биће обучен да препозна и адекватно реагује на промене у здравственом стању критично оболелих пацијената. Студент ће бити обучен за рад са комплексном медицинском опремом у јединици интензивног лечења, као што су вентилатор и кардиореспираторни мониторинг.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Јединица интензивног лечења. Мониторинг у јединици интензивног лечења. Процена стања критично оболелог пацијента. Кардиопулмонална реанимација. Хидрациона терапија и терапија препаратима крви. Здравствена нега пацијента са респираторним обољењима. Здравствена нега пацијента са кардиоваскуларним обољењима. Здравствена нега пацијента са обољењима бубрега. Здравствена нега пацијента са обољењима гастроинтестиналног тракта. Здравствена нега пацијента са проблемима ендокриног система. Здравствена нега пацијента са поремећајима функције нервног система. Здравствена нега пацијента у сепси. Здравствена нега пацијента са траумом и опекотинском болешћу. Здравствена нега акушерских пацијенткиња. Здравствена нега педијатријских пацијената. Здравствена нега акутно трованих пацијената. Здравствена нега пацијената у шокном стању.			
Практична настава			
Јединица интензивног лечења – организација рада. Мониторинг у јединици интензивног лечења, вођење медицинске документације. Процена стања критично оболелог пацијента. Кардиопулмонална реанимација - симулација. Хидрациона терапија и терапија препаратима крви. Здравствена нега пацијента са респираторним обољењима. Здравствена нега пацијента са кардиоваскуларним обољењима. Здравствена нега пацијента са обољењима бубрега. Здравствена нега пацијента са обољењима гастроинтестиналног тракта. Здравствена нега пацијента са проблемима ендокриног система. Здравствена нега пацијента са поремећајима функције нервног система. Здравствена нега пацијента у сепси. Здравствена нега пацијента са траумом и опекотинском болешћу. Здравствена нега акушерских пацијенткиња. Здравствена нега педијатријских пацијената. Здравствена нега акутно трованих пацијената. Здравствена нега пацијената у шокном стању.			
Литература			
1. Jukic I sar. Intenzivnemedicina. Medicinska naklada, Zagreb, 2008. 2. Sestrinske procedure, Data status, 2010. 3. Marino P. The ICU book, 4 th ed. Lippincot Williams and Wilkins, 2013.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	30		
семинар–и	20		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Ургентна медицина са здравственом негом			
Наставник/наставници: Др мед. Слађана Стошић, спец. ургентне медицине			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Упознавање студената са хитним стањима у медицини. Стицање како теоријских тако и практичних знања и вештина у хитним стањима. Циљ је да се студенти обуче тако да могу да препознају витално угроженог пацијента и да се оспособе да му пруже адекватну помоћ. Студенти треба да буду упознати са хитним стањима у хирургији, ортопедији, интерној медицини, неурологији, гинекологији, психијатрији, педијатрији итд.			
Исход предмета			
По завршеној теоријској и практичној настави захваљујући стеченим знањима и вештинама студенти ће бити оспособљени за брзо препознавање и дијагнозу ургентних стања и примену научених мера и процедура у примарном збрињавању акутно оболелих и повређених.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Ургентна медицина појам и дефиниција. Ургентни болесник појам и дефиниција. Основи организације хитне медицинске помоћи. Упознавање са протоколима збрињавања трауматизованих и политрауматизованих пацијената што подразумева познавање најновијих траума скорова, Глазгов кома скала, збрињавања шокних стања, имобилизација и транспорт повређених, масовне несреће и улога медицинске сестре у истим. Протоколи за збрињавање хитних хирушких пацијената као што су акутни абдоминални бол, опекотине, повреде главе, повреде грудног коша итд.			
Најновији протоколи у збрињавању интернистичких пацијената као акутни коронарни синдром, инфаркт миокарда, дисекција аорте, поремећаји ритма, хипертензивна криза, акутна обољења плућа, пнеумоторакс, тромбоемболија плућа, астма итд. Ургентна стања у неурологији као што су мождани удар, епизодни губици свести, конвулзије, епилепсија, кома и њихово збрињавање према најновијим протоколима. Акутна обољења у гинекологији и акушерству – ванматерична трудноћа, крвављења, еклампсија. Акутна психијатријска обољења попут акутних психоза итд.			
<i>Практична настава</i>			
Организација ургентне службе на примарном и секундарном нивоу здравствене заштите, функционисање хитне медицинске помоћи и ургентних пријема. Тријажа болесника, улога медицинске сестре. Улога медицинске сестре као значајне карике у ЦПЦР. Упознавање са најновијим протоколима БЛС, АЛС, интубација, механичка вентилаторна потпора. Мониторинг виталних параметара. Дефибрилација. Коммуникација са пацијентом и родбином пацијента. Протоколисање медицине на лицу места. Медицинско техничке радње у ургентној служби пласирање каниле, узимање артеријске и венске крви за анализу, улога медицинске сестре у обављању ургентних дијагностичких процедура. Поступак са умрлим у ургентној служби. Културолошке и религијске специфичности у ургентној медицини.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1) Иван Д Ристић, „Практикум ургентне медицине“, III издање, Обележја, Београд, 2012. 2) Александар П Павловић, „Кардиопулмонална церебрална реанимација“, III измењено и допуњено издање, 2011. 3) Иван Д Ристић, „Ургентна медицина кроз примере из праксе“, IV издање, Обележја, Београд, 2008. 4) Славица Симеуновиц, „Ургентна стања у интерној медицини прехоспитални и рани хоспитални“, 2008. 5) Драган Вучовић, „Ургентна медицина“, Медицински факултет, Београд, 2002. 6) Christopher R.H. Newton, Rahul K. Khare, “Urgentna medicina: Brzi pregled”, Book a.d., 2010. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
Комбиновано. Теоријска настава: Интерактивна Power point презентација наставних тема. Практична настава: Аудиторне вежбе групне и појединачне.			
Оценазнања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	15		
колоквијум–и	50		
семинар–и	-		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра	
Назив предмета: Стручна пракса 3	
Наставник/наставници: Наставници задужени за стручну праксу	
Статус предмета: Обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: Реализована Стручна пракса 1 и Стручна пракса 2	
Циљ предмета Циљ Стручне праксе 3 је да студент практично примени стечена знања, кроз добро организован рад постигне виши степен професионалне самосталности и овлада сестринским вештинама неопходним за рад струковне медицинске сестре.	
Исход предмета У складу са постављеним циљевима и предвиђеним компетенцијама прате садржаје стручних и стручно-апликативних предмета. Оспособљеност студената да овлада вештинама извођења одређених сестринских интервенција у процесу здравствене неге болесника у гинекологији и акушерству, рехабилитацији, онкологији, интензивној нези, ургентној медицини, палијативној нези и примарној здравственој заштити.	
Садржај предмета Стручна пракса 3 обавља се из стручних и стручно-апликативних предмета треће године студија. Студент током Стручне праксе 3 треба да стекне знања и способности за идентификацију стања оболелих и планирање здравствене неге. Практична примена процеса здравствене неге за гинеколошке, онколошке и ургентне болеснике као и пацијенте интензивне неге, рехабилитације, палијативне неге и примарне здравствене заштите. Специфичне сестринске интервенције у дијагностичким и терапијским процедурама, контрола виталних функција, колаборација са другим члановима здравственог тима, аутономија и одговорност будућег професионалца у здравственом сектору. Учешће струковне медицинске сестре у пријему пацијената, тријажи и збрињавању пацијената у примарној здравственој заштити и у ургентном одељењу. Палијативна нега, партиципација породице у палијативној нези, едукација корисника здравствене неге за очување и унапређење здравља и квалитета живота. Стручна пракса 3 обавља се у шестом семестру на примарном и секундарном нивоу у Здравственом центру Врање, наставној бази Академије. Садржај Стручне праксе 3 је компатибилан са наставним садржајем стручних и стручно-апликативних предмета треће године студија: Гинекологија са здравственом негом, Рехабилитација са здравственом негом, Онкологија са здравственом негом, Примарна здравствена заштита и кућна нега, Палијативно збрињавање, Мултидисциплинарна интензивна нега, Ургентна медицина са здравственом негом, Методологија истраживања у сестринству, Методика и организација здравствене неге и Економија у здравству. Укупан број часова Стручне праксе 2 је 825 часова. Од 825 часова 525 часова студенти реализују током школске године, а 300 часова у току летњег распуста, тако што током школске године обављају праксу у складу са постојећим распоредом стручне праксе, а лети недељно 40 часова, наиме осам часова дневно што износи око месец и по дана током лета. Студенти могу бити укључени како у дневни рад, тако и ноћни рад у зависности од плана рада установа и у договору са наставницима и сарадницима који прате реализацију праксе. Студент је у обавези да Стручну праксу 3 документује Елаборатом стручне праксе.	
Литература	
Број часова наставе	825
Методе извођења наставе Методе извођења су условљене проблемима и потребама у здравственом сектору а струковна медицинска сестра најчешће користи: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разговор – интервју; ▪ Здравствено васпитни рад - припрема болничког материјала, услови за извођење дијагностичких и терапијских процедура и праћење истих.; ▪ Рад у оквиру важећих стандарда здравствене неге и правино вођење документације. 	
Оцена знања Одбранио/Није одбранио	

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра	
Назив предмета: Предмет завршног рада	
Наставник/наставници: Наставници стручних и стручно-апликативних предмета	
Статус предмета: Обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: Нема	
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет завршног рада студената основних струковних студија представља истраживачки рад студената кроз чију израду студенти примењују и проширују стечена знања из области методологије истраживања савремених дијагностичких и терапијских процедура у изабраној области здравствене неге. На тај начин будуће струковне медицинске сестре упознају се са најновијим достигнућима у датој области дијагностичких процедура, терапијских приступа, улози струковне медицинске сестре у терапеутском тиму. Основни циљ израде Предмета завршног рада је да студент треба да примени стечена знања у циљу решавања одређеног теоријског или практичног проблема у области здравствене неге. При томе они треба да покажу оспособљеност за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Примену стеченог теоријског и практичног знања у решавању одређеног проблема и обради литературних података; ✓ Коришћење најновијих технологија и средстава, која ће бити примењена током актуелне проблематике која ће бити предмет завршног рада; ✓ Као и употребу информационих система за претраживање иностраних и домаћих база података; и ✓ Способност за индивидуални рад у одређеној научној и стручној области. 	
<p>Исход предмета</p> <p>Након полагања Предмета завршног рада, студенти су оспособљени за примену савремене методологије истраживачког рада, упознати са фазама истраживачког рада од постављања циља, преко реализације истраживања, добијања резултата и обраде и дискусије истих у изабраној области. Кроз Предмет завршног рада, студенти стичу и вештине за индивидуални рад у одређеној научној и стручној области здравствене неге, као и способности за самостално коришћење стручне и научне литературе, синтезу теоријског и практичног знања и њихову примену у критичкој анализи добијених резултата и избора најбољег начина за приказивање резултата. Избором теме врши се и делимично усмеравање студената у њиховом даљем практичном раду и перманентној едукацији.</p>	
<p>Садржај предмета</p> <p>Предмет завршног рада обухвата: Израду нацрта научне замисли. Формулацију проблема. Одређивање предмета истраживања. Избор и формулација теме. Хипотетички оквир истраживања. Планирање и организација истраживања. Прикупљање и обрада литературе. Прикупљање података. Извори података и класификовање извора података. Сређивање и обрада података. Анализа резултата истраживања.</p>	
Број часова наставе	150
<p>Методе извођења наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Примена научних метода и посебних метода у области медицинских наука ▪ Истраживања у области медицинских наука ▪ Оперативне методе прикупљања података, као и оцена и анализа резултата истраживања. 	
<p>Оцена знања (максимални број поена 100)</p> <p>Током реализације Предмета завршног рада, ментор у договору са студентом врши избор теме за истраживања, даје потребна објашњења у циљу лакшег разумевања материје: даје упутства студенту у вези претраживања, анализе и обраде стручне и научне литературе и резултата истраживања у циљу што квалитетније припреме за израду и одбрану Завршног рада.</p>	

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Струковна медицинска сестра	
Назив предмета: Завршни рад	
Наставник/наставници: Наставници стручних и стручно-апликативних предмета	
Статус предмета: Обавезни	
Број ЕСПБ: 4	
Услов: Положени испити предвиђени планом и програмом и обаљена Стручна пракса 1, 2 и 3.	
Циљ предмета	
Презентација резултата добијених истраживањем и доношење релевантних закључака заснованих на доказима.	
Исход предмета	
Студент ће бити оспособљен да разуме и утиче на промене које се дешавају код човека у здрављу и болести, да прати праксу и да у њој учествује, да истажује и уводи новине у здравственој нези.	
Садржај предмета	
Завршни рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са методологијом писања завршног рада у области медицинских наука. Завршни рад обухвата израду и одбрану рада. За израду Завршног рада могуће је одабрати тему из свих стручних и стручно-апликативних предмета. Након обављеног истраживања кроз Предмет завршног рада, студент припрема Завршни рад у писаној форми која садржи следећа поглавља: Увод; Теоријски део; Методологија рада; Резултати и дискусија; Закључак, Литература.	
Након завршеног рада и одобрења ментора заказује се усмена одбрана. Одбрани завршног рада студент може приступити након положених свих испита предвиђених планом и програмом студијског програма, и након обављене Стручне праксе 1, 2 и 3. Процедуре и формулари везани за Завршни рад, дати су на сајту Академије: http://www.vtsnis.edu.rs/preuzimanje_dokumenata.html	
Студент Завршни рад брани пред Комисијом у саставу: Председник Комисије, Ментор и Члан Комисије. Студент укратко излаже рад а потом одговара на питања чланова Комисије. Након завршене усмене одбране рада Комисија оцењује рад студента.	
Број часова наставе	150
Методе извођења наставе	
Метода писаног рада и метода усменог саопштења.	
Оцена знања (максимални број поена 100)	
Оцена Завршног рада се изводи из оцене квалитета писменог рада, квалитета усмене презентације и одбране Завршног рада. Креће се у распону од 5 (није положио) до 10 (одличан).	